

A szakirányú oktatás pénzügyi kérdései

Szakmai anyag könyvelők számára

Szerzők:

Balog Adrienn

Piacsek László

Lektorálta:

SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.

Kiadja:

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara

2021

**A szakmai anyag kidolgozása a z NFA-KA-ITM 9/2020. számú
támogatási szerződés keretében valósult meg.**

Tartalomjegyzék

A 16 ÓRÁS ELŐADÁS ISMERETANYAG EGYSÉGEI.....	5
Szabályozási alapelvek	5
A szakképzést befolyásoló jogszabályi háttér	6
Fogalomtár.....	8
Kapcsolódó tudásanyag, honlapok, kiadványok.....	13
1. A KÉPZŐHELLYÉ VÁLÁS FOLYAMATA	16
1.1. Szakképző intézmények	16
1.2. A szakirányú oktatás megszervezése.....	17
1.3. A duális képzőhelyek nyilvántartása	18
1.4. Képzőközpontok	20
Összegzés.....	21
2. JOGOK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK A GYAKORLATI KÉPZÉSBEN	23
2.1. Részvétel a szakirányú oktatásban	23
2.2. A szakirányú oktatás rendje.....	24
2.3. A tanuló védelme a szakirányú oktatás során.....	24
2.4. Szakképzési munkaszerződés	25
2.5. Saját munkavállaló részvétele a szakirányú oktatásban	28
2.6. Harmadik személy részvétele a szakirányú oktatásban	28
2.7. Oktatási szünet, szabadidő, szabadság	28
2.8. A szakirányú oktatás időtartama.....	29
2.9. A szakképzési munkaszerződés alapján járó munkabér és egyéb juttatások.....	30
2.10. Szakképzési munkaszerződéssel járó bejelentés, adók, járulékok,.....	32
2.11. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely kártérítési felelőssége	34
2.12. A szakképzési munkaszerződés megszűnése, megszüntetése	34
2.13. Eljárás a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony szünetelése és a szakképzési munkaszerződés megszűnése, illetve megszüntetése esetén	35
Összegzés.....	36
3. A KIFUTÓ SZAKKÉPZÉSI RENDSZERREL KAPCSOLATOS ISMERETEK.....	38
Definíciók	38
3.1. A szakmai elméleti és gyakorlati képzés elvei	40

3.2. Gyakorlati oktatókkal szemben támasztott követelmények	40
3.3. A tanuló gyakorlati foglalkoztatása	41
3.4. A mulasztás és a foglalkozási napló	42
3.5. A tanuló szerződés	43
3.6. Az együttműködési megállapodás	47
3.7. A tanulók pénzbeli juttatása	48
3.8. Együttműködési megállapodás alapján járó pénzbeli juttatás és kötelezettség	50
3.9. Tanulói juttatások	50
3.10. A gyakorlati képzéshez kapcsolódó bejelentési, jelentési kötelezettségek (NAV), benyújtási határidők, kötelezettségek, nyomtatványok	52
3.11. Szünet és felkészülési idő	56
3.12. Munkajogi szabályok	56
3.13. Egyéb juttatások	56
3.14. Kártérítés, felelősségbiztosítás	57
Összegzés	57
4. SZAKIRÁNYÚ OKTATÁS FINANSZÍROZÁSA	60
4.1. A szakképzési hozzájárulás	60
4.2. A szakképzési hozzájárulás mértéke	67
4.3. Bruttó kötelezettséget csökkentő adókedvezmény	67
4.4. A szakképzési hozzájárulás bevallása és befizetése	81
4.5. Egyéb adókedvezmények	83
4.6. A szakirányú oktatás és a duális képzés kapcsán igénybe vehető adókedvezmény 2022. július 1-jét követően	83
4.7. Gyakorlati képzés kötelező, teljesítést igazoló dokumentumai	84
4.8. A hallgatói munkavégzés szabályai	84

A 16 ÓRÁS ELŐADÁS ISMERETANYAG EGYSÉGEI

ISMERETANYAG MEGNEVEZÉSE	Javasolt óraszám
1. A képzőhelyé válás folyamata	4
2. Jogok és kötelezettségek a gyakorlati képzésben	4
3. A kifutó szakképzési rendszerrel kapcsolatos ismeretek	2
4. A szakirányú oktatás finanszírozása	6
Mindösszesen:	16

Szabályozási alapelvek

A magyar szakképzés rendszerét alapvetően alakította át a 2020. január 1-jén hatályba lépett a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (rövidítve: Szkt.), valamint a törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7) kormányrendelet (rövidítve: Szkr.). Teljesen új struktúra került kialakításra, amely 2020. szeptember 1-jét követően felmenő rendszerben került bevezetésre. A 2020/2021-es tanévben a szakképzésbe belépő tanulók már az új jogi szabályozás alapján kezdték meg a tanulmányaikat.

Az átmeneti rendelkezések alapján a 2020. május 31-ét megelőzően létesített tanulói jogviszonyban lévő tanulókra a 2011-es szakképzési törvény, illetve az új szakképzési törvény hatálybalépését megelőző napon hatályos egyéb, a szakképzéssel és a gyakorlati képzéssel összefüggő jogszabályokat kell alkalmazni. Ez azt jelenti, ha a tanuló a tanulmányait az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ) szereplő szakképesítésre vonatkozóan a fenti időpont szerint megkezdte, akkor tanulószerveződés és együttműködési megállapodás is köthető a duális képzővel szakmai gyakorlatra, illetve, ha a tanuló már rendelkezik tanulószerveződéssel, akkor az változatlanul hatályban marad, és az alapján folytathatja a szakmai gyakorlatát.

A szakképzési hozzájárulás elszámolásával kapcsolatos rendelkezéseket az új szakképzési törvény szabályozza.

Néhány évig a „régí” és az „új” szakképzési rendszer párhuzamosan fog működni. A gyakorlati képzésben és a szakmai oktatásban közreműködő, vagy arra fogadókésztséget mutató vállalkozások könyvelőinek mind a két rendszer előírásaival és szabályaival tisztában kell lenniük. Szakmai anyagunk mindkét szakképzési rendszert bemutatja.

A szakképzést befolyásoló jogszabályi háttér

- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
- 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről
- 1999. évi CXXI. törvény a gazdasági kamarákról
- 2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról
- 2011. évi CLVI. törvény egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 150/2012. (VII. 6.) kormányrendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről
- 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a felsőoktatási szakképzésről és a felsőoktatási képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat egyes kérdéseiről
- 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről
- 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról
- 134/2016. (VI. 10.) kormányrendelet az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervekről, valamint a Klebelsberg Központtról
- 2017. évi CL. törvény az adózás rendjéről
- 2017. évi CLI. törvény az adóigazgatási rendtartásról

- 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról
- 2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 2019. évi CXII. törvény a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény hatálybalépésével összefüggő módosító és hatályon kívül helyező rendelkezésekről
- 11/2020 (II. 7.) kormányrendelet a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 12/2020. (II. 7.) kormányrendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 13/2020. (II. 7.) kormányrendelet a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény hatálybalépésével összefüggő módosító és hatályon kívül helyező rendelkezésekről
- 2020. évi XC. törvény Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről
- JEF/36644/2020-ITM egyedi miniszteri határozat az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a komplex szakmai vizsgák megszervezésének és lebonyolításának szabályairól
- JEF/29359/2020-ITM egyedi miniszteri határozat a szakképző intézményekben tantermen kívüli, digitális munkarend bevezetésének eljárási szabályairól

2020. február 15. napjával hatályon kívül helyezett „főbb” jogszabályok¹:

- 4/2002. (II. 26.) OM rendelet az iskolarendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól
- 252/2016 (VIII. 24.) kormányrendelet a Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíjról
- 353/2017. (XI. 29.) kormányrendelet a 2018/2019. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2018/2019. tanévben a Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíjra jogosító szakképesítésekről
- 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről
- 120/2015. (V. 21.) kormányrendelet a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásában működő egyes szakképzési feladatot ellátó köznevelési intézmények fenntartóváltásával összefüggő intézkedésekről

¹ 13/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény hatálybalépésével összefüggő módosító és hatályon kívül helyező rendelkezésekről

Fogalomtár

A szakképzés ingyenessége

Az állam

a) az első kettő szakma megszerzését - ideértve az ahhoz kapcsolódó előkészítő évfolyamban, illetve a műhelyiskolában való részvételt is - az első szakmai vizsga befejezéséig, a második szakma esetén legfeljebb három tanéven keresztül,

b) a szakmai képzéshez kapcsolódó első szakképesítés megszerzését az első képesítő vizsga letételéig, és

c) a technikumban tanulói jogviszony, illetve felnőttképzési jogviszony keretében az érettségi bizonyítvány megszerzését az általa, illetve az együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott szakképző intézményben ingyenesen biztosítja. A szakképzésben való ingyenes részvétel szempontjából nem számít önálló szakma megszerzésének a munkakör magasabb színvonalon történő ellátása céljából a meglévő részszakmát magában foglaló szakmára történő felkészítés és szakmai vizsga letétele.

A szakképzés fogalma

A szakképzés felsőfokú szakképzettséget nem igénylő munkakör betöltéséhez vagy tevékenység végzéséhez szükséges

a) szakmára felkészítő szakmai oktatás és

b) szakképesítésre felkészítő szakmai képzés.

A szakképzés megszervezése

Szakképzés szakképző intézményben szervezhető. A szakképzés szakképző intézményen kívül

a) részszakmára felkészítő szakmai oktatás és

b) szakképesítésre felkészítő szakmai képzés

keretében az Fktv. szerint a felnőttképzési tevékenység folytatására engedéllyel rendelkező felnőttképző által szervezhető.

Szakképző intézmények

1. A technikum

A technikumnak

a) az általános műveltséget megalapozó, az érettségi vizsgára és a szakmai vizsgára felkészítő, valamint a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő, illetve

b) érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára felkészítő, a szakmajegyzékben meghatározott számú évfolyama van.

A technikum kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést is szervezhet. Az ilyen felkészítésnek két évfolyama van, és az nappali rendszerben nem szervezhető meg.

2. A szakképző iskola

A szakképző iskolának

a) az adott szakma megszerzéséhez szükséges közismereti oktatást és szakmai oktatást magában foglaló, illetve

b) kizárólag szakmai vizsgára felkészítő,
a szakmajegyzékben meghatározott számú évfolyama van.

A szakképző intézmény tevékenysége

A szakképző intézményben a szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő szakmai oktatás és szakképesítésre felkészítő szakmai képzés folyik. A szakmai oktatás a képzési és kimeneti követelmények alapján

a) ágazati alapoktatásban és

b) szakirányú oktatásban

történik. A szakmai oktatás keretében az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan vagy attól függetlenül a közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik. A szakmai vizsgára történő felkészítés a szakképző intézmény feladata, amely a kötelező foglalkozások keretében történik. A szakmai vizsgára történő felkészülést a szakképző intézmény választható foglalkozások biztosításával is segíti. A szakmai vizsgára a képzési és kimeneti követelmények szerinti felkészítésért a szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanuló tekintetében a duális képzőhely a szakképző intézménnyel közösen felel.

A tanuló állami juttatásai

A tanuló ahhoz a szakképző intézményben szervezett szakmai oktatáshoz kapcsolódóan, amelyben ingyenesen vesz részt

a) az első szakma megszerzésével összefüggésben

aa) - a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel részt vevő tanuló kivételével - ösztöndíjra és

ab) egyszeri pályakezdési juttatásra,

b) rászorultsági helyzete és jó tanulmányi eredménye alapján pályázat útján támogatásra jogosult.

A tanuló továbbá diákigazolványra is jogosult.

A tanulói jogviszony és a felnőttképzési jogviszony

A szakképzésben

a) a tanuló tanulói jogviszonyban,

b) a képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonyban áll.

A tanulói jogviszony a szakképző intézmény és a tanuló között, a felnőttképzési jogviszony a szakképző intézmény, illetve a felnőttképző és a képzésben részt vevő személy között jön létre. Tanulói jogviszony tanköteles kiskorúval, továbbá a nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő tanulóval hozható létre annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyikben a tanuló a huszonötödik életévét betölti. Szakmai képzés kizárólag felnőttképzési jogviszonyban szervezhető.

Az ágazati alapoktatás és ágazati alapvizsga

A szakképző intézményben a szakirányú oktatást megelőzően ágazati alapoktatás folyik. Az ágazati alapoktatás magában foglalja az adott ágazat közös szakmai tartalmait a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint. Az ágazati alapoktatást a szakképző intézményben kell megszervezni. Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul. Az ágazati alapvizsga a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit méri. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az ágazati alapoktatás elvégzését követően tehet ágazati alapvizsgát. Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében azonos szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg. A szakképző

intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét a szakképző intézmény feladatellátási helye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja. Az ágazati alapvizsga teljesítését a bizonyítványba kell bejegyezni. Az ágazati alapvizsga bizonyítványba bejegyzett teljesítése a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol.

Duális képzőhely

A duális képzőhely a szakirányú oktatás keretében vesz részt a szakképzésben, amennyiben a vonatkozó jogszabályokban előírt személyi, tárgyi, minőségügyi, dokumentációs, technológiai és működési feltételekkel rendelkezik és a területileg illetékes gazdasági kamara közhiteles hatósági nyilvántartásában szerepel.

Egybefüggő gyakorlat

A szakirányú oktatás a tanítási évben teljesítendő oktatásból és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatból vagy a szakképzési munkaszerződés hatálya alatt teljesítendő oktatásból és gyakorlatból áll. A tanuló a megismételt évfolyamon akkor is köteles teljesíteni az egybefüggő gyakorlatot, ha azt korábban már teljesítette.

Képzési és kimeneti követelmények (KKK)

A szakmákhoz az ellenőrzési, a mérési és az értékelési rendszer kialakítását és működését biztosító, a szakképzésben kötelezően alkalmazandó dokumentumok. A képzési és kimeneti követelményekben – részsakmaként – meghatározható a szakmának olyan önállóan elkülöníthető része, amely legalább egy munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciák megszerzését teszi lehetővé.

Kamarai gyakorlati oktatói képzés és vizsga

A gazdasági kamara által, a duális szakképzésben szakirányú oktatást folytató szervezetnél gyakorlati oktatóként foglalkoztatott, meghatározott szakképzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkező szakemberek számára szervezett 50 órás képzés és az azt lezáró vizsga.

Mesterképzés

Olyan képzési forma, amelynek során meghatározott szakképzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkező szakemberek mestervizsgára felkészítése történik. A mesterképzés keretében a szakma mester szintű gyakorlásához szükséges szakmai elméleti és gyakorlati, a vállalkozás vezetéséhez szükséges gazdasági, jogi és munkaügyi, továbbá a tanulók képzéséhez szükséges alapvető pedagógiai ismeretek átadása történik.

Oklevél és a bizonyítvány

A szakma megszerzéséről kiállított oklevél, illetve szakmai bizonyítvány államilag elismert középfokú végzettséget és szakképzettséget tanúsít és egy vagy több foglalkozás valamennyi munkakörének betöltésére képesít, a részsakma megszerzéséről kiállított szakmai bizonyítvány államilag elismert alapfokú végzettséget és szakképesítést tanúsít és legalább egy munkakör betöltésére képesít. A szakma megszerzéséről oklevelet kell kiállítani, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakmai oktatást technikumban teljesítette. Az oklevélben a megszerzett szakma megjelölése mellett fel kell tüntetni az „okleveles” megjelölést, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a felsőoktatási intézmény és a technikum által közösen kidolgozott szakmai oktatásban vett részt. A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzett képesítő bizonyítvány államilag elismert, önálló végzettségi szintet nem biztosító szakképesítést tanúsít. A szakma megszerzéséről szakmai bizonyítványt kell kiállítani, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakmai oktatást szakképző iskolában teljesítette.

Programtanterv és a szakmai program

A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka:

- a) a szakképzésben kötelezően alkalmazandó, a képzési és kimeneti követelmények alapján összeállított programtanterv és
- b) a programtanterv alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik.

Szakirányú oktatás

A szakirányú oktatás a tanítási évben teljesítendő oktatásból és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatból vagy a szakképzési munkaszerződés hatálya alatt teljesítendő oktatásból és gyakorlatból áll.

Szakirányú oktatás célja

A szakirányú oktatás célja, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára biztosítsa a szakma keretében ellátandó munkatevékenységekhez szükséges ismeretek és készségek elsajátítását, képessé tegye azok gyakorlatban történő alkalmazására és a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakmai vizsgára felkészítse.

Szakmajegyzék

A kizárólag szakképző intézményben szakmai oktatás keretében elsajátítható szakmákat tartalmazza. A szakmajegyzékben szakmánként meghatározásra került a szakma azonosító száma, ennek keretében tanulmányi területe, ágazati besorolása, szintjének meghatározása, a szakma megnevezése, a hozzá kapcsolódó szakmairány, valamint a szakmai oktatás időtartama.

Tanév

Szeptember elsejétől a következő év augusztus hónapjának utolsó napjáig tartó időszak.

Tanítási év

A tanítási év - az érettségi vizsga, illetve a szakmai vizsga évét kivéve - szeptember első munkanapjától a következő év június tizenhatodikát megelőző utolsó munkanapig tart. A szakképző intézmény azon évfolyamain, amelyeken közismereti oktatás nem folyik, a szakképzés a tanév és a tanítási év rendjére tekintet nélkül is megkezdhető. A szakképző intézményben a tanév rendje megegyezik az oktatásért felelős miniszter által a köznevelési intézmények tekintetében rendeletben megállapítottakkal. A tanítási év - azokon az évfolyamokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik - ötnapos tanítási hetekből áll, a szombat, a vasárnap és a munkaszüneti nap pedig tanítás nélküli pihenőnap.

Kapcsolódó tudásanyag, honlapok, kiadványok

Duális képzési portál - <https://dualis.mkik.hu/>

- Duális képzéssel a munka világában - <https://dualis.mkik.hu/dualis-kepzessele-a-munka-vilagaban/>
- Szakmai anyagok, nyomtatványok - <https://dualis.mkik.hu/letoltesek/>
- Normatíva és költségkalkulátorok - <https://dualis.mkik.hu/normativa-es-koltsegekalkulator/>

Duális felsőoktatási portál - <http://www.dualisdiploma.hu/>

Felsőoktatási portál - <https://www.felvi.hu/>

Innovatív Képzéstámogató Központ - <https://ikk.hu/>

- Szakmai oktatás - <https://szakkepzes.ikk.hu/>
- Szakmai képzés - <https://szakkepesites.ikk.hu/>

Internet Alapú Szakképzési Integrált Információs Rendszer - www.isziir.hu

- Dokumentumok, foglalkozási naplók - <https://www.isziir.hu/frontend/index.php?module=page&id=6>

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara - www.mkik.hu

- Képzés, oktatás, kiadványok - <https://mkik.hu/kepzes-oktatas>

Nemzeti Adó és Vámhivatal - www.nav.gov.hu

Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal - www.nive.hu

- Szakképzési dokumentumok - https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=526

Oktatási Hivatal - <https://www.oktatas.hu/>

- Kerettantervek - https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok

Területi és városi kamarák honlapjai

Szakképzési Centrumok honlapjai

Szakképző intézmények honlapjai

Felsőoktatási intézmények honlapjai

A szakmai anyag egészében az egyszerűség kedvéért a következő rövidítéseket használjuk:

- **Ákr.:** 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról
- **Fktv.:** 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről
- **ISZIIR:** Internet Alapú Szakképzési Integrált Információs Rendszer
- **Kkvtv.:** 2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról
- **Módtv.:** 2021. évi LXXXIII. törvény egyes törvényeknek a szakképzéssel és a felnőttképzéssel összefüggő módosításáról

- **Mt.:** 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- **Nftv.:** 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról
- **Nkt.:** 2011. évi CXCV. törvény a köznevelésről
- **régi Szkt.:** 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről
- **Szja:** 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
- **Szkt.:** 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- **Szkr.:** a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7) kormányrendelet
- **Szocho tv.:** 2018. évi LII. tv. a szociális hozzájárulási adóról
- **Tbj:** 1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről
- **új Tbj.:** 2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről

1. A KÉPZŐHELYÉ VÁLÁS FOLYAMATA

Időkeret: 4 óra

Cél

A résztvevők ismerjék meg a szakképző intézményeket, a szakirányú oktatás megszervezésének formáit, a duális képzőhelyé válás folyamatát, a szakirányú oktatást befolyásoló jogszabályi kereteket, a szakirányú oktatásban való részvétel feltételeit, a hatósági nyilvántartásba vétel és a hatósági ellenőrzés és felülvizsgálat folyamatait.

Ismeretanyag

1.1. Szakképző intézmények

A három, illetve bizonyos szakmák esetében négyéves szakképző iskolában a szakképzést tekintve a tanulók az első tanévben ágazati alapoktatásban vesznek részt. A tanítási évet záró ágazati alapvizsgát követően a második tanévtől szakmai tanulmányaikat elsősorban duális képzésben, a kamara által duális képzőhelyként nyilvántartásba vett vállalkozóknál, vállalkozásoknál, intézményeknél szakképzési munkaszerződéssel töltik el. A szakmai záróvizsgájukat követően két év alatt érettségit szerezhethetnek, vagy jogosultak ingyen egy második szakmát is szerezni. Szakképző iskolában szakmai bizonyítványt és középfokú végzettséget szereznek a diákok. Érettségit követően, második szakma tanulása esetén, illetve felnőttképzési jogviszonyban a tanulmányi évek száma a szakképző iskolában csökken (három évről két évre, négy évről háromra). Ez esetben az ágazati alapoktatás időtartama fél év.

Technikumban a tanulók a közismereti képzésük mellett az első két évben ágazati alapoktatáson és a fennmaradó három (bizonyos esetekben négy) évben szakmai oktatáson vesznek részt, utóbbi szakaszon elsősorban duális képzésben szakképzési munkaszerződéssel, vagy iskolai tanműhelyi oktatás keretében. A technikumban a tanulók egy idegen nyelvet tanulnak, de olyan szinten, hogy akár emelt szintű érettségi vizsgát is tudjanak tenni belőle. A technikai képzés lehetőséget biztosít akár két tanítási nyelvű képzésre is, nyelvi előkészítő évfolyammal. Tizenkettedik év végén a tanulók három tantárgyból tesznek érettségi vizsgát, matematikából,

magyar nyelv és irodalomból, valamint történelemből, majd a 13. év végén idegen nyelvből és ötödik érettségi tárgyként pedig szakmai vizsgát tesznek. Technikumban oklevél, középfokú szakmai végzettség és érettségi szerezhető. Bizonyos átlag felett, a szakmai záróvizsga emelt szintű érettséginek számít, mellyel a szakirányú felsőoktatási továbbtanulás is biztosított a tanulók számára. Érettségit követően, vagy második technikusi szakma tanulása esetén, illetve felnőttképzési jogviszonyban közismeret nélkül szintén két, illetve bizonyos szakmák esetében három éves a képzési idő, melyben fél év az ágazati alapoktatás.

1.2. A szakirányú oktatás megszervezése

A duális képzőhely a szakirányú oktatás keretében vesz részt a szakképzésben. Szakirányú oktatást a duális képzőhely, illetve a szakképző intézmény (a továbbiakban együtt: szakirányú oktatást folytató szervezet) szervezhet. Az oktatáshoz szükséges tárgyi eszközöket és személyi feltételeket a szakirányú oktatást folytató szervezet biztosítja. A szakirányú oktatást tanteremben, tanműhelyben vagy munkahelyi körülmények között kell megszervezni.

A tanműhely lehet

- a) iskolai tanműhely vagy
- b) duális képzőhely által működtetett tanműhely.

A tanműhely olyan gyakorlati képzőhely, amely lehet műhely, tangazdaság, tanbolt, tankórterem, tankert, tanudvar, tankonyha, laboratórium, taniroda, demonstrációs terem, gyakorló- és szaktanterem. A duális képzőhely által működtetett tanműhely személyi feltételeiről a duális képzőhely gondoskodik. A duális képzőhely által működtetett tanműhely működésének személyi feltételei keretében

- a) a tanműhelyvezetőről, aki ezt a tevékenységet más munkaköre mellett is elláthatja,
 - b) a gyakorlati oktatóról, továbbá
 - c) a termelő-szolgáltató tevékenység előkészítéséhez szükséges műszaki, fizikai dolgozóról
- a duális képzőhely gondoskodik.

Munkahelyi körülmények között szakirányú oktatás akkor folytatható, ha

- a) a munkahely felszereltsége,
- b) a munkahelyen folytatott szakmai tevékenység tartalma és jellege, valamint
- c) az oktatási időtartamát kitöltő munka

lehetővé teszi a képzési és kimeneti követelményekre való felkészülést.

A munkahelynek meg kell felelnie a tűz-, baleset-, munka- és környezetvédelmi előírásoknak. Ha a gazdálkodó szervezet több tanuló, illetve képzésben részt vevő személy szakirányú oktatását szervezi meg munkahelyi körülmények között, köteles felelős személyt megbízni a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek szakirányú oktatásának figyelemmel kísérésére, aki ezt a tevékenységet munkája mellett is elláthatja.

1.3. A duális képzőhelyek nyilvántartása

Duális képzőhelyként az a képzőközpont vagy - a szakképző intézmény kivételével - más olyan gazdálkodó szervezet vehető nyilvántartásba,

- a) amelynél a szakirányú oktatás megszervezésének feltételei biztosítottak,
- b) amely meghatározott végzettséggel és szakképesítéssel vagy szakképzettséggel és gyakorlattal rendelkező személyt foglalkoztat,
- c) amely a duális képzőhely által vállalt szakirányú oktatáshoz szükséges eszközzel és felszereléssel rendelkezik és
- d) minőségirányítási rendszert működtet vagy legalább a gazdasági kamara által kidolgozott szempontrendszerben meghatározott minőségi követelményeknek megfelel.

A duális képzőhelyek nyilvántartását a gazdasági kamara vezeti. A nyilvántartásba vételre az a területi gazdasági kamara illetékes, amelynek területén a duális képzőhely szakirányú oktatási célt szolgáló székhelye vagy telephelye van.

A duális képzőhelyek nyilvántartása tartalmazza

- a) a duális képzőhely adatait, képviselőjének és a szakirányú oktatásért felelős személynek a nevét,
- b) azokat a szakmákat, amelyekre a duális képzőhely a felkészítést nyújtja,
- c) a gazdasági kamara adatait, képviselőjének és a nyilvántartásba-vételi eljárásba bevont szakértő nevét, és
- d) a Kormány rendeletében meghatározott, személyes adatnak nem minősülő adatokat.

A duális képzőhelyek nyilvántartása közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül. A nyilvántartásba-vételi eljárás ingyenes.

A duális képzőhelyek nyilvántartása nyilvános, azt a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamara a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapon (www.ikk.hu) közzéteszi.

A nyilvántartásba vétel iránti kérelmet a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamarához kell benyújtani. A kamara a nyilvántartásba vétel iránti kérelmet a szakmai szervezet vagy szakmai kamara véleményének kikérésével bírálja el, ha a szakma nem tartozik egyik gazdasági kamara hatáskörébe sem. A duális képzőhelyek nyilvántartásába az vehető fel, aki rendelkezik a szakirányú oktatás folytatásához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel. Azok a duális képzőhelyek, akik a régi Szkt. szerinti gyakorlati képzést folytató szervezetként a kamara nyilvántartásában már szerepelnek, 2022. augusztus 31-ig duális képzőhelyként - nyilvántartásba vétel nélkül is - részt vehetnek a szakirányú oktatásban. A duális képzőhelyek nyilvántartásában szereplő adatokban bekövetkezett változást a duális képzőhely köteles a változás bekövetkezésétől számított tizenöt napon belül a területileg illetékes kamarának bejelenteni. A duális képzőhely megszűnése esetén a területileg illetékes kamara a duális képzőhelyet törli a nyilvántartásából.

A nyilvántartott duális képzőhelyeknél a kamara hatósági ellenőrzéseket is tart:

- hivatalból (ellenőrzési terv alapján),
- a duális képző kérelmére (pl. változások, bővítések stb... miatt), vagy
- bejelentésre (pl. tanuló, szülő, szakképző intézmény részéről).

Az ellenőrzések célja a jogszabályi követelmények, előírások biztosításának vizsgálata, a szakirányú oktatás ellenőrzése, illetve a bekövetkezett változások, módosítások alapján a változások átvezetése a hatósági nyilvántartásba.

A nyilvántartásba vételi eljáráson, valamint a hatósági ellenőrzésen részt vesznek:

- a kamara duális képzési tanácsadója,
- egy kamarai szakképzési szakértő és
- egy iskolai képviselő.

A duális képzőhelyen oktató az lehet, aki

a) cselekvőképes,

b) nem áll a szakirányú oktatási tevékenység folytatását, szervezését kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt,

c) a duális képzőhely által vállalt szakmának megfelelő, államilag elismert, legalább középfokú szakirányú szakképzettséggel és legalább ötéves, az érintett szakképzettségnek megfelelő szakmai gyakorlattal rendelkezik és

d) kamarai gyakorlati oktatói vizsgával rendelkezik.

Mentesül a kamarai gyakorlati oktatóvizsga-letétel alól az, aki

a) szakirányú mestervizsgával rendelkezik,

b) a duális képzőhely által vállalt szakmának megfelelő

ba) szakirányú felsőfokú szakképzettséggel és legalább kétéves szakirányú szakmai gyakorlattal,

bb) felsőfokú végzettséggel, szakirányú középfokú szakképzettséggel és legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal vagy

bc) - az egészségügyi ágazat tekintetében - egészségügyi gyakorlatvezető szakképesítéssel rendelkezik, vagy

c) a hatvanadik életévét betöltötte.

1.4. Képzőközpontok

A duális képzőhelyi követelményeknek való együttes megfelelés érdekében történő együttműködés céljából

a) legalább négy mikro- vagy kisvállalkozás által,

b) legalább kettő, a Kkv tv. hatálya alá nem tartozó gazdálkodó szervezet által vagy

c) a gazdálkodó szervezet és a szakképzési centrum legfeljebb hatvanszázalékos tulajdoni hányadával együttesen

létrehozott nonprofit gazdasági társaság ágazati képzőközpontként (ÁKK) működhet.

Az a) pontban megjelölt esetben ágazati képzőközpontban a szakmai szervezet - ha jogszabály vagy létesítő okirat a társasági részesedésszerzés lehetőségét nem zárja ki - legfeljebb tízsázalékos tulajdoni hányadot szerezhethet. A szakirányú oktatás és az Nftv. szerinti duális képzés egy képzőközpontban történő megvalósítása céljából a felsőoktatási intézmény és a szakképzési centrum együttesen legalább ötvenegy százalékos tulajdoni hányadával létrehozott ágazati képzőközpont tudásközpontként működhet. Önállóan vagy más gazdálkodó szervezet megbízása alapján folytatandó szakirányú oktatás céljából a saját tanműhellyel rendelkező, a

Kkv tv. hatálya alá nem tartozó gazdálkodó szervezet, ha utolsó éves nettó árbevételének legalább kilencven százaléka vállalkozási tevékenységből származik, saját szervezetén belül vállalati képzőközpontot működtethet. Az ágazati képzőközpont és a tudásközpont szervezeti minőséget - a társaság alapításakor vagy később - a gazdasági társaság kérelmére a cégbíróság állapítja meg. A gazdasági társaság az ágazati képzőközponti és a tudásközponti szervezeti minőséget cégnevében feltüntetheti.

Ágazati képzőközpont nyilvántartásba vétele és hatósági ellenőrzése

A nyilvántartásba vétel kérelemre indul. A nyilvántartásba vételi kérelmet ahhoz a területi kamarához kell benyújtani, ahol az ÁKK székhelyét a cégbíróság bejegyezte. A nyilvántartásba vételi eljárás lefolytatására 60 nap áll rendelkezésére a kamarának. Az ÁKK saját adószámmal rendelkező, önálló jogi személy, emiatt abban az esetben is nyilvántartásba kell venni egy adott képzőhelyet, telephelyet, amennyiben már, mint duális képzőhely szerepel a kamara nyilvántartásában. Különböző megyékben működő társaságok is lehetnek egy ÁKK tagjai, telephelyei, képzőhelyei. Ilyen esetben az ÁKK székhelye szerint illetékes kamara megkeresi az adott telephely szerint illetékes kamarát, hogy a szükséges szakértői szemlét az adott telephelyre vonatkozóan leszervezze és annak eredményét számára megküldje.

Az ÁKK-k esetében hatósági ellenőrzésre az alábbi esetekben kerül sor:

- bejelentés, panasz esetén (a nyilvántartásba vételre jogosult kamarához benyújtva),
- kérelemre (kapacitás, vagy új szakmával történő bővítés esetén a nyilvántartásba vételre jogosult kamarához benyújtva) és
- a nyilvántartásba vételre jogosult kamara éves ellenőrzési terve alapján.

Összegzés

- A szakképzésről szóló törvény két szakképző intézménytípust határoz meg. Az egyik az érettségihez nem kötött szakmákat oktató szakképző iskola, a másik az érettségihez kötött szakmákat oktató technikum.
- Szakirányú oktatást duális képzőhely, illetve szakképző intézmény szervezhet, amennyiben az oktatáshoz szükséges tárgyi eszközöket és személyi feltételeket

biztosítják. A szakirányú oktatást tanteremben, tanműhelyben vagy munkahelyi körülmények között kell megszervezni.

- Duális képzőhelyi követelményeknek való megfelelés érdekében történő együttműködés céljából, vállalkozások önállóan, vagy együttműködve szakképzési centrummal, illetve szakmai szervezettel nonprofit gazdasági társaságot létrehozva ágazati képzőközpontot működtethetnek.
- Duális képzőhelyként az a képzőközpont vagy gazdálkodó szervezet vehető nyilvántartásba a területileg illetékes gazdasági kamara által, amelynél a vonatkozó jogszabályokban előírt személyi, tárgyi, minőségügyi, dokumentációs, technológiai és működési feltételek biztosítottak.
- A kamara a nyilvántartott duális képzőhelyeknél kérelemre, bejelentésre, illetve hivatalból hatósági ellenőrzéseket is tart.

2. JOGOK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK A GYAKORLATI KÉPZÉSBEN

Időkeret: 4 óra

Cél

A résztvevők ismerjék meg a szakmai oktatásban részt vevő gazdálkodó szervezet és a tanuló gyakorlati képzéséhez kapcsolódó kötelezettségeket és jogokat. Ismerjék meg a tanulói juttatásokat és azok dokumentálását. Legyenek tisztában a szakmai oktatáshoz kapcsolódó bejelentési, jelentési és kapcsolattartási kötelezettségekkel. Ismerjék meg a szakképzési munkaszerződés megkötésének, módosításának, megszüntetésének folyamatát, jogszabályi hátterét.

Ismeretanyag

2.1. Részvétel a szakirányú oktatásban

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban

- a) szakképző intézményben vagy
- b) szakképzési munkaszerződéssel a duális képzőhelyen

vehet részt. A szakképző intézményben a szakirányú oktatás akkor teljesíthető, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy duális képzőhelyen való részvétele a szakirányú oktatásban nem biztosítható. Ennek tényét a kamara igazolja. A szakirányú oktatás teljesíthető külföldön is, amelynek időtartama nem haladhatja meg a szakirányú oktatás időtartamának egynegyedét. A szakirányú oktatásban való részvétel kötelező. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a mulasztását pótolni köteles.

A szakirányú oktatást folytató szervezet a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatásával összefüggésben a regisztrációs és tanulmányi rendszerben rögzíti

- a) a szakmai tevékenységeket, annak helyszínét, ha az eltér a duális képzőhely nyilvántartásba vett székhelyétől vagy telephelyétől, a szakmai tevékenységre fordított időt,
- b) a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy értékelését és

c) a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részvételét és mulasztását a szakirányú oktatás során.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy mulasztását annál a szakirányú oktatást folytató szervezetnél igazolja, akinél a szakirányú oktatását teljesíti. Ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személynek a szorgalmi időszakban teljesítendő szakirányú oktatásról való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes szakirányú oktatási idő húsz százalékát, a tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja. Ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlatról való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak húsz százalékát, az évfolyam követelményeit nem teljesítette és magasabb évfolyamba nem léphet. Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak öt százalékát. Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles. Ha a mulasztás a meghatározott mértéket eléri, de a tanuló a következő tanév megkezdéséig a mulasztásait pótolja, magasabb évfolyamba léphet. A tanuló a megismételt évfolyamon akkor is köteles teljesíteni az egybefüggő gyakorlatot, ha azt korábban már teljesítette.

2.2. A szakirányú oktatás rendje

A szakirányú oktatás

a) a tanítási évben teljesítendő oktatásból és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatból vagy

b) a szakképzési munkaszerződés hatálya alatt teljesítendő oktatásból és gyakorlatból áll.

Az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt - a szorgalmi időszakban teljesítendő szakirányú oktatás igazolatlan mulasztásának pótlása, illetve szakképzési munkaszerződés keretében folytatott szakirányú oktatás kivételével - szakirányú oktatás nem szervezhető.

2.3. A tanuló védelme a szakirányú oktatás során

A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakirányú oktatás keretében megilletik mindazok a jogok, amelyeket

a) az érdekvédelem tekintetében az Mt., valamint

b) az egészséget nem veszélyeztető biztonságos munkavégzés követelményei tekintetében a munkavédelmi törvény Mt és végrehajtási rendeletei biztosítanak a munkavállaló részére.

Munkavállalón a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt, munkáltatón a szakképző intézményt, illetve a duális képzőhelyet, munkaviszonyon a tanulói jogviszonyt, illetve a felnőttképzési jogviszonyt értjük. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatás keretében csak a szakirányú oktatáshoz kapcsolódóan meghatározott feladat ellátására kötelezhető és csak egészséges, biztonságos körülmények között foglalkoztatható. A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakirányú oktatással összefüggő munkavédelmi oktatásban kell részesíteni és gondoskodni kell rendszeres orvosi vizsgálatáról.

2.4. Szakképzési munkaszerződés

A szakképzési munkaszerződéssel a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely között munkaviszony jön létre. A szakképzési munkaszerződéssel a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy elfogadja a szakirányú oktatásban való részvétel feltételeit és kötelezettséget vállal a duális képzőhely irányítása szerint a szakirányú oktatásban való részvételre, a duális képzőhely pedig vállalja a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatáson való foglalkoztatását és oktatását, továbbá kötelezettséget vállal a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára a vonatkozó törvényben meghatározott juttatások nyújtására. Szakképzési munkaszerződés a szakirányú oktatásban részt vevő tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel köthető

a) a szakirányú oktatás időtartamára vagy

b) évente egy alkalommal, legalább négy és legfeljebb tizenkettő hét egybefüggő időszakra.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy egyidejűleg csak egy szakképzési munkaszerződéssel rendelkezhet. A szakképzési munkaszerződést, annak módosítását és felmondását írásba kell foglalni. A szakképzési munkaszerződés tartalmát a felek közös megegyezéssel módosíthatják. A szakképzési munkaszerződésre, ha az Szkt. eltérően nem rendelkezik, az Mt.-nek a munkaszerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy

a) munkáltató alatt a duális képzőhelyet, munkavállaló alatt a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt kell érteni,

b) szakképzési munkaszerződés alanya munkavállalóként a tizenötödik életévét betöltött tanuló is lehet,

c) ha a duális képzőhely a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatásához közreműködőt vesz igénybe, a munkáltatónál történő foglalkoztatás nem minősül

munkaerő-kölcsönzésnek, arra a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás Mt.-ben meghatározott szabályait kell alkalmazni.

A duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés megkötését megelőzően a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek között kiválasztási eljárást folytathat le. Szakképzési munkaszerződés azzal a tanulóval, illetve képzésben részt vevő személlyel köthető, aki a szakmára előírt egészségügyi feltételeknek és pályaalakmassági követelményeknek megfelel.

A duális képzőhely tizenkettőnél több tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel a szakképzési munkaszerződés megkötésének évét megelőző év átlagos statisztikai állományi létszáma legfeljebb harminc százalékáig köthet szakképzési munkaszerződést. Az ágazati képzőközpont és a tudásközpont tekintetében a megköthető szakképzési munkaszerződések számát az ágazati képzőközpont és a tudásközpont tagja által külön-külön és az ágazati képzőközpont, illetve a tudásközpont által megköthető szakképzési munkaszerződések számának összeszámításával kell meghatározni. Nem vonatkozik létszámkorlát azokra a nagyvállalkozásokra, akik a Kkv tv. szerint nem minősülnek kis- és középvállalkozásnak. Abban az esetben, ha az ágazati képzőközpontban szakképzési centrum is tulajdonos, a megköthető szakképzési munkaszerződések száma nem korlátozott.

A szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanulókat, illetve a képzésben részt vevő személyeket az átlagos állományi létszámba nem lehet beleszámítani.

Nem kell a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy törvényes képviselőjének beleegyezése

- a) a munkabére Szkr. szerinti mértékben történő megállapításához,
- b) a munkavégzés helyének kizárólag a település, a fővárosban a kerület területén belüli megváltoztatásához, és
- c) az Szkr-ben meghatározott esetekben.

A szakképzési munkaszerződésben meg kell határozni

1.-a duális képzőhely nevét, székhelyét, elérhetőségét, adószámát, statisztikai számjelét, cégjegyzékszámát vagy egyéni vállalkozó, egyéb szervezet nyilvántartási számát, valamint képviselőjének családi és utónevét,

2. a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy természetes személyazonosító adatait, lakcímét, oktatási azonosító számát, elérhetőségét,

3. annak a szakképző intézménynek a nevét, székhelyét, elérhetőségét, OM azonosítóját, képviselőjének nevét, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban, illetve képzésben résztvevő felnőttképzési jogviszonyban áll,

4. a szakirányú oktatás körébe tartozó munkafeladatokat,

5. a szakirányú oktatás időtartamát és helyét,

6. a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt megillető munkabér összegét.

A szakképzési munkaszerződés tartalmazza a duális képzőhely arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy - egészségvédelmi és munkavédelmi szempontból biztonságos munkahelyen - szakirányú oktatásról gondoskodik.

A szakképzési munkaszerződés tartalmazza a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy

a) a duális képzőhely képzési rendjét megtartja, a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja,

b) a szakmai ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja,

c) a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja,

d) nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a duális képzőhelynek jogos gazdasági vagy egyéb érdekeit veszélyeztetné.

A duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés aláírásával egyidejűleg írásban tájékoztatja a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt

a) a munkabér és az egyéb juttatás kifizetésének időpontjáról, az azt terhelő fizetési kötelezettségek levonásáról,

b) a tanuló/képzésben résztvevő számára nyújtható egyéb juttatások és kedvezmények megjelölését, azok mértékét és nyújtásának feltételeit,

c) a szakirányú oktatásáért felelős személy családi és utónevét és elérhetőségét,

d) a duális képzőhely által igénybe vett vagy várhatóan igénybevételezhető közreműködő megnevezését, székhelyén vagy telephelyén lévő szakirányú oktatás helyszínét vagy helyszíneit, képviselőjének családi és utónevét, a tanuló/képzésben résztvevő közreműködőhöz történő kirendelésének időtartamát.

2.5. Saját munkavállaló részvétele a szakirányú oktatásban

Ha a képzésben részt vevő személy a nem nappali rendszerű szakmai oktatásban, vagy szakmai képzésben a munkaviszonya mellett vesz részt és a munkáltatója tevékenysége kapcsolódik az adott szakma ágazatához, a szakirányú oktatás a munkáltatójánál a szakirányú oktatás közösen elfogadott képzési programja alapján is teljesíthető, tekintet nélkül arra, hogy a foglalkoztatója duális képzőhelynek minősül. A képzésben részt vevő személy munkaszerződését az Szt., illetve végrehajtási rendelete szerinti szakképzési munkaszerződésnek megfelelő tartalommal úgy kell módosítani, hogy abban - az eredeti munkaköri feladatok ellátása mellett vagy helyett - szerepeltetni kell a szakképzési munkaszerződés tartalmi elemeit. Ha a képzésben részt vevő személy az eredeti munkaköri feladatait is ellátja, a munkaszerződésben meg kell határozni a munkaköri feladatokra és a szakképzésben való részvételre fordítható munkaidő arányát, és ehhez igazodóan a képzésben részt vevő személyt megillető munkabér mértékét. A felek ebben az esetben úgy is rendelkezhetnek, hogy a képzésben részt vevő személyt szerződéses munkaideje teljes időtartamára továbbra is az eredeti munkabére illeti meg.

2.6. Harmadik személy részvétele a szakirányú oktatásban

2021. július 1-jétől amennyiben a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy munkáltatója a duális képzőtől eltérő harmadik személy, úgy a tanuló, illetve képzésben részt vevő személy nem minősül a duális képzőhely saját munkavállalójának.

2.7. Oktatási szünet, szabadidő, szabadság

A duális képzőhely a heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon, valamint az őszi, a téli és a tavaszi szünet időtartama alatt a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt szakirányú oktatásra csak a rendeltetése folytán e napon is működő szakirányú oktatási helyen veheti igénybe. Az igénybe vett idő helyett - a mulasztás pótlásának esetét kivéve, lehetőleg a következő szakirányú oktatási napon - ugyanolyan mértékben kell szabadidőt biztosítani.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy mentesül a duális képzőhelyen történő rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól a közismereti és olyan oktatási napokon, amikor a szakirányú oktatáshoz kapcsolódó tananyagelemet a szakképző

intézmény végzi, a szakképző intézmény által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló részvétele kötelező, a tanuló vizsgája napján és a tanulmányokat befejező szakmai vizsgája napján, továbbá minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól.

A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a tizennyolcadik életévének betöltése évének utolsó napjáig évente negyvenöt munkanap, ezt követően évente harminc munkanap szabadság illeti meg. A szabadság kiadásánál figyelemmel kell lenni az őszi, téli, tavaszi és nyári szünet rendjére. A nyári szünetben legalább tizenöt munkanap szabadságot a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy kérésének megfelelő időpontban egybefüggően kell kiadni.

A duális képzőhely érettségi vizsgatárgyanként - az érettségi vizsga napját is beszámítva - négy munkanapra köteles a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt mentesíteni a munkavégzési kötelezettsége alól. A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakmai vizsga előtt a szakmai vizsgára való felkészülés céljából egy alkalommal legalább tizenöt munkanap egybefüggő felkészülési idő illeti meg, amelyet a szakképző intézményben vagy a duális képzőhelynek a szakképző intézménnyel kötött megállapodása alapján vállalati képzőközpontban, vagy olyan képzőközpontban kell eltölteni, amiben a szakképzési centrum tulajdoni részesedéssel rendelkezik.

2.8. A szakirányú oktatás időtartama

A szakirányú oktatás időtartama a napi nyolc órát, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy fiatal munkavállaló, a napi hét órát nem haladhatja meg. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a napi szakirányú oktatási időt meghaladó szakirányú oktatásban nem vehet részt. A napi szakirányú oktatást hat és huszonkét óra között kell megszervezni. A szakirányú oktatás befejezése és a következő napi szakirányú oktatás vagy közismereti oktatás megkezdése között legalább tizenhat óra folyamatos pihenőidőt kell biztosítani. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részére, ha a napi szakirányú oktatási idő a négy és fél órát meghaladja, legalább harminc perc, a hat órát meghaladja, legalább negyvenöt perc megszakítás nélküli szünetet kell biztosítani a napi szakirányú oktatási időn belül. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára legfeljebb kéthetes munkaidőkeretet lehet elrendelni. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára rendkívüli munkaidő nem rendelhető el. A napi szakirányú oktatási időt arányosan csökkenteni kell, ha a szakirányú oktatás rendszeresen olyan

helyszínen történik, ahol a duális képzőhellyel munkaviszonyban álló munkavállalókat olyan munkarendben foglalkoztatják, amely nyolcórásnál rövidebb munkaidő-beosztást ír elő.

2.9. A szakképzési munkaszerződés alapján járó munkabér és egyéb juttatások

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakképzési munkaszerződés alapján végzett munkáért havonta közvetlenül nyújtott pénzbeli juttatásként az Szkr-ben meghatározott mértékű munkabérre jogosult. A munkabért a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy fizetési számlájára utólag, a tárgyhót követő hónap tizedik napjáig történő átutalással kell teljesíteni. A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt egyéb juttatásként megilletik a duális képzőhelyen a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által választott szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatások. A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a munkabér és juttatások a szakképzési munkaszerződés hatálybalépésének napjától, teljes hónapra illetik meg. Ha a szakképzési munkaszerződés a tanév megkezdése után, hónap közben jön létre vagy szűnik meg, a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a munkabér és juttatások időarányos része illeti meg.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakképzési munkaszerződés időtartama alatt a társadalombiztosítás ellátásaira való jogosultság szempontjából munkaviszonyban foglalkoztatott biztosítottnak minősül, a munkaviszony időtartama nyugellátásra jogosító szolgálati időnek, munkabére nyugdíjalapot képező jövedelemnek számít.

A szakképzési munkaszerződés alapján kifizetett munkabér havi mértékének összege - a tanuló/képzésben résztvevő és a duális képzőhely megállapodása alapján - a tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér legalább hatvan százaléka, de legfeljebb a tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér összege **(2021. február 1-jétől a 100.440 és 167.400 forint közötti összeget jelent)**, amelynek megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló szakmai felkészültségét és tanulmányi eredményeit.

A tanuló számára egyéb juttatást az általa választott szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatással azonos mértékben, de legfeljebb évente a tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér mértékéig kell biztosítani. Az egyéb juttatásra a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az általa ledolgozott napokra tekintettel arányosan jogosult.

A tanuló juttatásait az igazolatlan mulasztásával arányosan csökkenteni kell.

Az fentiekben leírtak az Szja tv. 1. számú melléklet 4.11. alapján a munkabér a minimálbér mértékéig minősül adómentesnek, továbbá az egyéb juttatások is a minimálbér mértékéig adómentesek. A tanulót, vagy a képzésben részt vevő személyt egyéb juttatásként megilletik a duális képzőhelyen a tanuló által választott szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak számára biztosított különféle juttatások (étkeztetés, csekély értékű ajándék), azzal azonos mértékben, legfeljebb az adott évi minimálbér havi mértékéig adómentesen.

A teljes adóévre vonatkozik az, hogy az egyéb juttatás mértéke 167 400 Ft-ig adómentes.

A 21/2021. (I. 28.) Korm. rendelet alapján a minimálbérhez kapcsolódó jogosultságokat felül kell vizsgálni, mely szerint

„1. § Ahol jogszabály rendelkezése szerint valamely jogosultság megállapításának vagy felülvizsgálatának a tárgyév januárjában érvényes kötelező legkisebb munkabér vagy a garantált bérminimum az alapja, ott a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 20/2021. (I. 28.) Korm. rendeletben meghatározott kötelező legkisebb munkabér vagy garantált bérminimum alapján a jogosultságot 2021. február 28. napjáig ismételten meg kell állapítani vagy felül kell vizsgálni.”

A felülvizsgálat azt jelenti, hogy miután adómentes jogosultságról van szó, az éves keret 167 400 Ft.

Nem számít az adómentes keretbe a munkavégzés feltételeként biztosított egyéb juttatás, mint például a munkaruha, védőeszköz, védőital, melyek az Szja tv. 1. számú melléklete alapján adómentesen biztosíthatók.

2021. szeptember 1-jétől, ha a szakképzési munkaszerződés megkötésére más munkáltatóval fennálló, foglalkoztatásra irányuló jogviszony mellett kerül sor, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy tekintetében az őszi, téli és tavaszi szünet ideje alatt szakirányú oktatás szervezhető. A szabadságot a munkabért és az egyéb juttatást a szakképzési munkaszerződés alapján létrejövő munkaviszony időtartamával arányosan kell alkalmazni. Ebben az esetben a munkabért legalább a minimálbér 30 százalékában, legfeljebb 50 százalékában kell biztosítani. (2021. adóévben: legalább 50.220, - és legfeljebb 83.700, -forint). Az Szja tv. 1. számú melléklet 4.11. alapján a munkabér a minimálbér ötven százalékáig adómentesnek minősül. Az egyéb juttatás a minimálbér mértékéig adómentes.

A munkáltató a tanuló számára a betegség miatti keresőképtelenség tartamára – a munkajogi és társadalombiztosítási szabályok értelmében – naptári évenként **15 munkanap**

betegszabadságot biztosít. A betegszabadságot a munkaidő-beosztás szerinti munkanapokra kell kiadni. A betegszabadság tekintetében a fél napot elérő töredéknapp egész munkanapnak számít. A tanuló betegszabadságot meghaladó idejére a társadalombiztosítási jogszabályok szerint táppénzre jogosult. A tanulót/képzésben részt vevő személyt betegszabadság idejére a munkabérből számított távolléti díj illeti meg, amelynek mértéke a munkabér **70%-a**. Ezt meghaladóan a tanuló/képzésben részt vevő személy táppénzre jogosult, amely adóköteles ellátásnak minősül.

2.10. Szakképzési munkaszerződéssel járó bejelentés, adók, járulékok,

A szakképzési munkaszerződés által a tanuló és a képzésben résztvevő személy munkaviszonyban áll így - amennyiben nem nyugdíjas magánszemélyről van szó - a Tbj. 6. § (1) bekezdésének a) pontja alapján biztosítottá válik. A biztosított bejelentést a T1041 számú adatlapon kell benyújtani, melyben 1101-es (munkaviszony) biztosított jogviszony kódot kell feltüntetni. A bejelentést legkésőbb a biztosítási jogviszony első napján, a foglalkoztatás megkezdése előtt kell teljesítenie a duális képzőhelynek. Továbbá a bejelentő lapon fel kell tüntetni a FEOR kódot és a heti munkaórák számát is.

Nemcsak a jogviszony kezdetét, hanem a jogviszony végét, valamint a biztosítási jogviszony szünetelését is be kell jelenteni a 'T1041-es adatlapon. Ezen bejelentéseket 8 napon belül kell megtenni.

A havonta benyújtandó '08 adó- és járulék bevallásban a szakképzési munkaszerződés esetén az alkalmazás minősége rovatban a 120-as kódot kell szerepeltetni. Ebben az esetben nem kötelező feltüntetni a munkakört, a foglalkozás FEOR számát és a heti munkaórák számát. Ha az adózó a FEOR kódot mégis fel kívánja tüntetni a bevallásban, az alábbiak szerint kell eljárni. A FEOR-08 nomenklátúra alkalmas minden jövedelmet biztosító munkakör besorolására. A KSH honlapján ehhez több segédlet is rendelkezésre áll (http://www.ksh.hu/feor_menu). Az egyértelműen nem besorolható esetekben azt a munkakörnek leginkább jellemző foglalkozáskódot kell jelölni, amely a természetes személy munkaidejének nagyobb részét kiteszi. A '08-as adó- és járulékbevallásban szerepeltetni kell a biztosítás szünetelésének (pl. díjazással nem járó igazolatlan távollét), illetve a munkabérrel ellátatlanság (pl. táppénzes időszak) időszakát is.

A tanuló, illetve a képzésben résztvevő személy szakképzési munkaszerződése alapján a ténylegesen kifizetett pénzbeli juttatás járulékalapot képező jövedelem, melyet 18,5% társadalombiztosítási járulék terhel. A szakképzési munkaszerződésre a Tbj. járulékfizetési alsó határra vonatkozó rendelkezést nem kell alkalmazni. A duális képzőnek a tanulóval vagy a képzésben részt vevő személlyel kötött szakképzési munkaszerződés alapján létrejött jogviszonyra tekintettel nem keletkezik szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettsége, ezáltal szakképzési hozzájárulási fizetési kötelezettség sem.

Szakképzési munkaszerződés	
Szociális hozzájárulási adó	nem terheli
Szakképzési hozzájárulás	nem terheli
Társadalombiztosítási járulék	18,5%
Személyi jövedelemadó	minimálbér mértékéig adómentes, felette 15%

Egyéb tudnivalók:

Az **új Tbj. tv. 27. § (1)** bekezdése alapján a járulékalapot képező jövedelem az Szja tv. szerint összevont adóalapba tartozó önálló és nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alapszámításnál figyelembe vett jövedelem, a munkavállalói érdekképviselőt ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj, a szakképzési munkaszerződés alapján ténylegesen kifizetett pénzbeli juttatás, a felszolgálati díj, az ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony alapján fizetett ösztöndíj.

Szocho tv. 5. § (1) bekezdés szerint nem keletkezik az 1. § (1) – (3) bekezdése szerint adófizetési kötelezettsége – e tevékenysége, jogállása alapján szerzett jövedelme tekintetében – a kifizetőnek a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 83. § (1) bekezdése szerinti szakképzési munkaszerződés, illetve az Szkt. 125. § (3) bekezdés b) pontja szerinti tanuló szerződés alapján létrejött jogviszonyra tekintettel.

Szja. tv. 1. számú melléklet: Az adómentes bevételekről

4.11. a szakképző intézményben a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő magánszemélynek a szakképzésről szóló törvény alapján meghatározott mértékben kifizetett ösztöndíj, az első szakma megszerzéséhez kapcsolódóan nyújtott egyszeri pályakezdési juttatás és a rászorultsági helyzetre és a jó tanulmányi eredményre tekintettel pályázat útján nyújtott támogatás, továbbá a szakképzési munkaszerződés alapján a duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatásban részt vevő magánszemélynek a szakképzésről szóló törvény alapján meghatározott mértékben kifizetett munkabér és a minimálbért meg nem haladó mértékű más pénzbeli és nem pénzbeli juttatás.

2.11. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely kártérítési felelőssége

A tanuló/képzésben résztvevő részére a duális képzőhelynek - a tanuló által okozott, de a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által meg nem térített károk fedezetére felelősségbiztosítással kell rendelkeznie. A felek közötti jogvita feloldása érdekében - a közvetítői tevékenységről szóló törvény szerinti közvetítői eljárás igénybevétele kötelező azzal, hogy a közvetítői tevékenységért járó díj és a közvetítői eljárás költsége a duális képzőhelyet terhelő és kártérítési per csak a közvetítői eljárás eredménytelensége esetén indítható.

2.12. A szakképzési munkaszerződés megszűnése, megszüntetése

A szakképzési munkaszerződés megszűnik

a) a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnésétől számított harmincadik napon, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy tanulmányait más szakképző intézményben nem folytatja,

b) a szakmai vizsga sikeres letétele hónapjának utolsó napján,

c) a duális képzőhely jogutód nélküli megszűnése napján,

d) a szakirányú oktatásban való részvételtől eltöltő határozat véglegessé válásának napján, azonnali végrehajtás elrendelése esetén a határozat közlésének napján,

e) a tanuló/képzésben résztvevő halála napján.

Az a) pont esetében a szakképző intézmény haladéktalanul értesíti a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnésének napjáról a duális képzőhelyet.

A szakképzési munkaszerződés megszüntethető

- a) közös megegyezéssel a közös megegyezésben megjelölt nappal,
- b) felmondással a felmondás közlésétől számított tizenötödik nappal,
- c) azonnali hatályú felmondással az azonnali hatályú felmondás közlésének napjával.

A szakképzési munkaszerződést azonnali hatályú felmondással bármelyik fél megszüntetheti, ha a másik fél

a) a szakképzési munkaszerződésben vállalt lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi vagy

b) egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a szakképzési munkaszerződés fenntartását lehetetlenné teszi,

és emiatt lehetetlenné válik, vagy jelentős akadályba ütközik a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakmai vizsgára történő felkészülése vagy a szakirányú oktatás további biztosítása a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részére. A tanuló/képzésben résztvevő a szakképzési munkaszerződést jogszabálysértésre hivatkozva a jogszabálysértés pontos megjelölésével azonnali hatályú felmondással felmondhatja. A duális képzőhely azonnali hatályú felmondással abban az esetben is megszüntetheti a szakképzési munkaszerződést, ha a szakképző intézmény a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt elégtelen tanulmányi eredmény miatt a szakirányú oktatás időtartama alatt másodszor kötelezte évfolyamismétlésre. A duális képzőhely a felmondást és az azonnali hatályú felmondást indokolni köteles.

2.13. Eljárás a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony szünetelése és a szakképzési munkaszerződés megszűnése, illetve megszüntetése esetén

A tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony szünetelése alatt a szakképzési munkaszerződésből eredő jogok és kötelezettségek nem illetik meg és nem terhelik a feleket. A tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony szünetelése alatt a tanuló/képzésben résztvevő munkabérre és más juttatásra nem jogosult. A tanuló tanulói jogviszonya, illetve a képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonya szünetelésének kezdetéről és végéről a szakképző intézmény haladéktalanul értesíti a duális képzőhelyet. A duális képzőhely a

szakképzési munkaszerződés megszűnésével, illetve megszüntetésével egyidejűleg e tényről értesíti a szakképző intézményt. A duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés megszűnésekor, illetve megszüntetésekor a tanuló/képzésben résztvevő részére - a munkaviszonyra vonatkozó szabályban és egyéb jogszabályokban előírt igazolások mellett - igazolást állít ki a szakirányú oktatásban eltöltött időről és a megszerzett szakmai ismeretekről.

Összegzés

- A szakirányú oktatás tanítási évben teljesítendő oktatásból és tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatból áll.
- A tanuló/képzésben résztvevő szakirányú oktatásban szakképző intézményben, vagy szakképzési munkaszerződéssel duális képzőhelyen vehet részt. A tanuló szakképző intézményben csak abban az esetben vehet részt szakirányú oktatásban, amennyiben duális képzőhelyen ez nem megoldható.
- A szakirányú oktatást folytató szervezet a tanuló tevékenységeit, azok időtartamát, helyszínét, értékelését, részvételét és mulasztását a regisztrációs és tanulmányi rendszerben rögzíti.
- A szakirányú oktatáson való részvétel kötelező, a tanuló/képzésben résztvevő a mulasztásait pótolni köteles. A szakirányú oktatás időtartamának (óraszámának) 20%-át elérő mulasztás esetén a tanuló a tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.
- Szakképzési munkaszerződés azzal a tanulóval/képzésben résztvevővel köthető, aki a szakmára előírt egészségügyi feltételeknek és pályaalakmassági követelményeknek megfelel.
- Szakképzési munkaszerződés köthető a szakirányú oktatás teljes időtartamára, vagy évente egy alkalommal négy és legfeljebb tizenkét hét egybefüggő időszakra.
- A szakképzési munkaszerződéssel a tanuló/képzésben résztvevő és a duális képzőhely között munkaviszony jön létre. A jogviszonyra a szakképzésre vonatkozó jogszabályok, valamint az Mt. és végrehajtási rendeletei az irányadók. Egy tanuló csak egy munkaszerződéssel rendelkezhet.
- A duális képzőnek a tanuló/képzésben résztvevőt a szakirányú oktatással összefüggő munkavédelmi oktatásban kell részesítenie és gondoskodnia kell rendszeres orvosi vizsgálatáról.

- A Kkv tv. hatálya alá tartozó duális képzőhely tizenkettőnél több tanulóval a szakképzési munkaszerződés megkötésének évét megelőző év átlagos statisztikai állományi létszáma legfeljebb harminc százalékáig köthet szakképzési munkaszerződést.
- A duális képzőhely a heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon, valamint az őszi, a téli és a tavaszi szünet időtartama alatt a tanulót szakirányú oktatásra csak a rendeltetése folytán e napon is működő szakirányú oktatási helyen veheti igénybe.
- A tanulót a tizennyolcadik életévének betöltése évének utolsó napjáig évente negyvenöt munkanap, ezt követően évente harminc munkanap szabadság illeti meg.
- A szakirányú oktatás időtartama a napi nyolc órát, ha a tanuló fiatal munkavállaló, a napi hét órát nem haladhatja meg.
- A tanuló/képzésben résztvevő a szakképzési munkaszerződés alapján végzett munkáért havonta közvetlenül nyújtott pénzbeli juttatásként az Szkr-ben meghatározott mértékű munkabérre jogosult.
- A tanulót/képzésben résztvevőt egyéb juttatásként megilletik a duális képzőhelyen a tanuló által választott szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatások.
- A tanuló/képzésben résztvevő részére a duális képzőhelynek - a tanuló által okozott, de a tanuló által meg nem térített károk fedezetére felelősségbiztosítással kell rendelkeznie.
- A szakképzési munkaszerződés megszüntethető közös megegyezéssel, felmondással és azonnali hatályú felmondással.

3. A KIFUTÓ SZAKKÉPZÉSI RENDSZERREL KAPCSOLATOS ISMERETEK

Időkeret: 4 óra

Cél

A résztvevők ismerjék meg a kifutó szakképzési rendszert, a tanulószerveződés és az együttműködési megállapodásos gyakorlati képzéssel kapcsolatos legfontosabb információkat. A résztvevők legyenek tisztában a gyakorlati képzésre vonatkozó legfontosabb alapfogalmakkal és előírásokkal.

Ismeretanyag

Definíciók:

Állam által elismert szakképesítés: az Országos Képzési Jegyzékben (a továbbiakban: OKJ) meghatározott szakképesítés.

Egészségügyi alkalmasság: annak az orvosi szakvéleményre alapozott megállapítása, hogy a szakképzésbe bekapcsolódni szándékozó személy testi adottságai, egészségi és pszichikai állapota alapján képes önmaga és mások veszélyeztetése nélkül a választott szakma szerinti tevékenység, foglalkozás gyakorlására és a szakmai vizsgára való felkészülésre.

Előírt gyakorlat: a szakképesítés megszerzéséhez szükséges, meghatározott munkaterületen, munkakörben korábban megszerzett gyakorlat, amelynek időtartamát a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (a továbbiakban: szakmai és vizsgakövetelmény) tartalmazza.

Gazdálkodó szervezet: jogszabályban meghatározott szakképzési hozzájárulásra kötelezett.

Gyakorlati képzés: a szakmai képzésnek az iskolai tanműhelyben, az ágazati képző központban vagy a gyakorlati képzés folytatására jogosult gazdálkodó szervezetnél, egyéb szervnél vagy szervezetnél folyó azon része, amelynek célja a szakképesítéshez kapcsolódó

munkatevékenységek gyakorlatban történő elsajátítása és a tanulónak a komplex szakmai vizsga gyakorlati részére való felkészítése, amelyet iskolai rendszerű szakképzés esetén a szakképzési kerettanterv határoz meg;

Komplex szakmai vizsga: az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanuló és az iskolarendszeren kívüli szakképzésben részt vevő felnőtt szakmai elméleti és gyakorlati tudásának, képességeinek, készségeinek, ismereteinek mérése, amely az OKJ-ban meghatározott szakképesítés megszerzéséhez szükséges, a szakképesítéshez tartozó feladatprofil szerinti tevékenységek ellátásához meghatározott ismeretek elsajátítását tanúsító, jogszabályban meghatározott bizonyítvány kiadására irányuló eljárás;

Munkahelyi gyakorlat: a szakképesítés megszerzése keretében folyó gyakorlati képzésnek a munkahelyen (a munkavégzéshez hasonló feltételek között, életszerű szituációban) megvalósuló része, amelynek feltételeit a gyakorlati képzés szervezője biztosítja, és amelynek során a szakképzésben részt vevő elsajátítja a munkaerőpiac által is igényelt gyakorlati tudáselemeket, kompetenciákat.

Pályaalkalmassági követelmény: a szakképzésbe történő bekapcsolódás - szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott - azon feltétele, amely alapján megállapítható, hogy a szakképzésben részt venni szándékozó személy képességei, készségei alapján sikeresen fel tud készülni a választott szakképesítés komplex szakmai vizsgájára és a választott tevékenység, foglalkozás ellátására.

Sajátos nevelési igényű tanuló, vizsgázó: a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló, és az iskolarendszeren kívüli szakképzésben vizsgázó, fogyatékkal élő felnőtt.

Szakképzési kerettanterv: a szakmai és vizsgakövetelmény alapján kidolgozott, a szakképesítés követelményei átadásának tartalmát és menetét leíró egységes, kötelezően alkalmazandó dokumentum, amelyet a szakközépiskolai vagy szakiskolai képzésben szakképesítésenként, a szakgimnáziumban ágazatonként és szakképesítésenként a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter rendeletben ad ki az oktatásért felelős miniszterrel és az adott szakképesítésért felelős miniszterrel egyetértésben;

Szakmai és vizsgakövetelmény: a szakképesítésért felelős miniszter által rendeletben kiadott központi képzési dokumentum, amely meghatározza az adott szakképesítés komplex szakmai vizsgájára történő felkészülés szakmai követelményeit, feltételeit és azokat a követelményeket, amelyeket a komplex szakmai vizsga során szükséges teljesíteni;

3.1. A szakmai elméleti és gyakorlati képzés elvei

Az OKJ-ban meghatározott szakképesítésekre, illetve azok záróvizsgáira történő felkészítés a szakmai és vizsgakövetelmények és a szakképzési kerettantervek alapján szakmai elméleti és gyakorlati képzés keretében történik. Az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai elméleti képzés szakképző intézményben folyik. A gyakorlati képzés a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésből és a nyári összefüggő szakmai gyakorlatból áll. Az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt - a szakmai gyakorlat igazolatlan mulasztásának pótlása kivételével - gyakorlati képzés nem szervezhető. A tanuló a szakképzési kerettanterv alapján készített szakmai programban a szorgalmi időszakra meghatározott gyakorlati óraszámra és az összefüggő szakmai gyakorlatra meghatározott óraszámra felül - a gyakorlaton keletkezett mulasztás pótlása kivételével - gyakorlati foglalkozáson való részvételre nem kötelezhető. A tanuló a megismételt évfolyamon akkor is köteles teljesíteni az összefüggő szakmai gyakorlatot, ha azt korábban már teljesítette.

Szakképzésbe csak olyan tanulót lehet felvenni, aki az adott szakképesítésre a szakmai és vizsgakövetelményben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályalkalmassági követelményeknek megfelel, és ez alapján előreláthatóan nincs akadálya a komplex szakmai vizsgára bocsátásnak.

3.2. Gyakorlati oktatókkal szemben támasztott követelmények

A gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzésben gyakorlati oktatóként olyan személy vehet részt, aki

- a) megfelelő szakirányú szakképesítéssel és legalább ötéves szakmai gyakorlattal rendelkezik,
- b) rendelkezik kamarai gyakorlati oktatói vizsga letételét igazoló tanúsítvánnyal,

c) büntetlen előéletű, és

d) nem áll a gyakorlati képzési tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt.

Gyakorlati oktatóként elsősorban a szakoktatói képesítéssel rendelkező személyt kell alkalmazni. Mentésül az első bekezdés b) pontjában meghatározott követelmény alól az a gyakorlati oktató, aki

a) azon szakképesítések tekintetében, amelyekben a szakképesítésért felelős miniszter kiadta a mestervizsga követelményeit, szakirányú mestervizsgával rendelkezik,

b) az oktató, állam által elismert

ba) szakképesítés szakirányának megfelelő felsőfokú végzettséggel és legalább két éves szakirányú szakmai gyakorlattal, vagy

bb) szakirányú szakképesítéssel és felsőfokú végzettséggel, valamint legalább öt éves szakirányú szakmai gyakorlattal rendelkezik,

c) a hatvanadik életévét betöltötte.

3.3. A tanuló gyakorlati foglalkoztatása

A tanuló gyakorlati képzés keretében csak a gyakorlati képzés szakképzési kerettantervében meghatározott feladat ellátására kötelezhető, és csak egészséges, biztonságos körülmények között foglalkoztatható. A tanulót a gyakorlati képzést szervező a gyakorlati képzési feladattal összefüggő munkavédelmi oktatásban részesíti. A képzési idő alatt a gyakorlati képzés szervezőjének gondoskodnia kell a tanuló rendszeres orvosi vizsgálatáról. A tanulónak a komplex szakmai vizsga gyakorlati részére a szakképesítésre kiadott szakmai és vizsgakövetelmény és a szakképzési kerettanterv szerint történő felkészítéséért a tanuló szerződés hatályának ideje alatt a gyakorlati képzést szervező a felelős. A gyakorlati képzést szervező köteles a gyakorlati képzés követelményeire való felkészítéshez, továbbá a gyakorlati vizsgához szükséges tárgyi eszközöket és a személyi feltételeket biztosítani.

Kiskorú tanuló esetében a gyakorlati képzési idő a napi hét órát, nagykorú tanuló esetében pedig a napi nyolc órát nem haladhatja meg. A napi gyakorlati képzési időt arányosan csökkenteni kell, ha a gyakorlati képzés rendszeresen olyan területen (munkahelyen) történik, ahol a gyakorlati képzést folytató szervezettel munkaviszonyban álló munkavállalókat is rövidebb

munkaidőben foglalkoztatják. Kiskorú tanuló napi képzését hat óra és huszonkét óra között, folyamatosan kell megszervezni. A tanuló részére a gyakorlati képzés befejezése és a következő napi gyakorlati képzés megkezdése között legalább tizenhat óra folyamatos pihenőidőt kell biztosítani. A tanuló a napi képzési időt meghaladó gyakorlati képzésre nem vehető igénybe.

A gyakorlati képzést folytató szervezetnél a tanuló gyakorlati képzésére nem kerülhet sor

- a) az elméleti képzési napokon, ha az elméleti képzési órák száma az adott napon a négy tanórát meghaladja,
- b) a szakképző intézmény által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló részvétele kötelező,
- c) a tanuló tanulmányok alatti vizsgája napjain és a tanulmányokat befejező komplex szakmai vizsgája napjain, továbbá
- d) minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól.

A gyakorlati képzést folytató szervezet a heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon, valamint az őszi, a téli és a tavaszi szünet időtartama alatt a tanulót gyakorlati képzésre csak a rendeltetése folytán e napon is működő gyakorlati képzési helyen és a szakképző intézmény hozzájárulásával veheti igénybe vagy abban az esetben, ha a tanuló mulasztását pótolja. Az igénybe vett idő helyett - a mulasztás pótlásának esetét kivéve, lehetőleg a következő gyakorlati képzési napon - ugyanolyan mértékben kell szabadidőt biztosítani. Ha a napi gyakorlati képzési idő a négy és fél órát meghaladja, a tanuló részére legalább harminc perc, megszakítás nélküli szünetet kell biztosítani a képzési időn belül.

3.4. A mulasztás és a foglalkozási napló

A gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező. A tanuló köteles mulasztását igazolni a tanulói jogviszonya szerinti szakképző intézmény házirendjében meghatározottak szerint. A tanuló részvételét és mulasztását a gyakorlati képzést folytató szervezet is nyilvántartja, és azt a tanuló foglalkozási naplójába bejegyzi. Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette, emiatt magasabb évfolyamra nem léphet. Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát. Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles. Ha a tanuló mulasztása a meghatározott mértéket eléri, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól.

A gyakorlati képzést folytató szervezet köteles értesíteni a tanuló tanulói jogviszonya szerinti szakképző intézményt a tanuló gyakorlati képzésről való első alkalommal történt igazolatlan mulasztásakor. Ha a tanuló gyakorlati képzésen való igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, a harminc órát, az ötven órát, a gyakorlati képzést folytató szervezet a mulasztásról minden esetben újabb értesítést küld a szakképző intézménynek.

A gyakorlati képzést folytató szervezet a tanuló gyakorlati képzéséről köteles foglalkozási naplót vezetni. A foglalkozási naplónak tartalmaznia kell a szakmai tevékenységeket tantárgyanként, az ezekre fordított időt, a tanuló értékelését és a tanuló részvételét és mulasztását a gyakorlati képzés során.

3.5. A tanulószerveződés

Tanulószerveződés az iskolai rendszerű szakképzésben magyarországi székhellyel működő szakképző intézménybe járó, költségvetési támogatásban részesülő tanulóval köthető, aki a szakképesítésre jogszabályban előírt egészségügyi feltételeknek és pályaaalkalmassági követelményeknek megfelel. A tanulószerveződést, annak módosítását és felmondását írásba kell foglalni. A tanulószerveződés tartalmát a felek csak közös megegyezéssel vagy egyezséggel módosíthatják. Egy tanuló egyidejűleg csak egy hatályos tanulószerveződéssel rendelkezhet. Tanulószerveződés csak a képzés szakmai vizsgájáig tartó, hátralévő teljes időtartamára köthető, de a gyakorlati képzést szervező szervezet gyakorlati képzési kötelessége teljesítéséhez igénybe vehet teljesítési megbízott közreműködését.

Tanulószerződést az a gyakorlati képzést szervező szervezet köthet, amely a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezetek közhiteles hatósági nyilvántartásában szerepel. A nyilvántartást a tanuló gyakorlati képzését vállaló gyakorlati képzést szervező szervezet székhelye vagy a gyakorlati képzési célt szolgáló telephelye szerinti illetékes gazdasági kamara vezeti. A nyilvántartásba kérelmére az a vállalkozó, vagy szervezet vehető fel, amely rendelkezik a gyakorlati képzés folytatására jogszabályban meghatározott személyi és tárgyi feltételekkel és vállalja, hogy kötelezően alkalmazza az adott szakképesítésre kiadott szakképzési kerettantervet.

Egyéni vállalkozó, valamint mikro- vagy kisvállalkozás egyidejűleg legfeljebb tizenkettő hatályos tanulószerződéssel rendelkezhet, kivéve, ha a nyilvántartást vezető szerv igazolást állított ki számára arról, hogy más gyakorlati képzést szervező nem tud gyakorlati képzőhelyet biztosítani. A hatályos tanulószerződések számába nem számít bele a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulóval kötött tanulószerződés.

A gazdasági kamara feladata a tanulószerződés megkötésének elősegítése. Ha megfelelő képzőhely biztosított és így köthető tanulószerződés, a tanuló gyakorlati képzése a szakközépiskola vagy szakiskola 9. évfolyamának összefüggő gyakorlatától kezdődően, kizárólag ennek keretében szervezhető meg. Ha a gazdasági kamara igazolást ad ki az iskola számára arról, hogy részéről nem biztosított a megfelelő képzőhely, akkor a szakképző intézmény gondoskodik a tanuló gyakorlati képzéséről.

A tanulószerződést a nyilvántartást vezető szerv (kamara) tartja nyilván. A tanulószerződést, a módosított tanulószerződés valamennyi példányát a gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulószerződés megkötését, módosítását követő öt munkanapon belül megküldi a kamarának. A gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulószerződés megszűnését öt munkanapon belül bejelenti a kamarának és a tanuló jogviszonya szerinti szakképző intézménynek. A kamara a tanulószerződés megszűnésének tényét a megszűnés bejelentésétől számított öt munkanapon belül átvezeti a nyilvántartáson. A kamara a tanulószerződést a megküldéstől számított tíz napon belül ellenjegyzí, ha a tanulószerződés megfelel a törvényi előírásoknak. Az aláírt és ellenjegyzett tanulószerződés egy példányát a kamara az ellenjegyzéstől számított öt napon belül megküldi a szakképző intézménynek. A tanulószerződés, a tanulószerződés módosítása

az ellenjegyzéssel válik érvényessé, és a tanulószerveződésben, a tanulószerveződés módosításában megjelölt naptól hatályos. A tanulószerveződés alapján a tanuló a vonatkozó törvény szerint járó juttatásokra - a tanévkezdést követően megkötött tanulószerveződést kivéve - a tanév kezdő napjától jogosult.

A tanulószerveződés megszűnik:

- a) ha a tanuló a befejező szakképző évfolyamot sikeresen teljesíti, a komplex szakmai vizsga utolsó napján,
- b) a szakképző intézményből való kizárással, vagy a tanulói jogviszonya megszűnésének napján, amennyiben a tanuló az iskolai tanulmányait harminc napon belül más szakképző intézményben nem folytatja,
- c) a gyakorlati képzést szervező szervezet jogutód nélküli megszűnésének napján,
- d) a gyakorlati képzést szervező szervezetnek a gyakorlati képzésben való részvételtől eltöltő határozata jogerőre emelkedésének napján, azonnali végrehajtás elrendelése esetén a határozat közlésének a napján,
- e) közös megegyezéssel történő megszüntetés esetén a közös megegyezésben megjelölt napon,
- f) felmondás esetén a felmondás közlésétől számított tizenötödik napon,
- g) azonnali hatályú felmondás esetén a felmondás közlésének napján,
- h) a tanuló halála napján.

Ha a tanulószerveződés a c) és d) pontok alapján szűnik meg, a kamara a szakképző intézménnyel együttműködve köteles elősegíteni a tanuló további gyakorlati képzését és a tanulószerveződés megkötését. Az a) és b) pontok esetében a szakképző intézmény haladéktalanul értesíti a tanulói jogviszony megszűnésének napjáról a tanuló gyakorlati képzését szervező szervezetet és a kamarát.

A tanulószerveződés felmondása; felmondással vagy azonnali hatályú felmondással történhet, melyet írásban kell közölni. A felmondást közölni kell a szakképző intézménnyel és a kamarával. A tanuló a tanulószerveződést a kamarával történt egyeztetést követően, jogszabálysértésre hivatkozva a jogszabálysértés pontos megjelölésével azonnali hatályú felmondással felmondhatja.

A tanulószerveződést azonnali hatályú felmondással bármelyik fél megszüntetheti, ha a másik fél

a) a tanulószerveződésben vállalt lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy

b) egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a tanulószerveződés fenntartását lehetetlenné teszi,

és emiatt lehetetlenné válik, vagy jelentős akadályba ütközik a tanuló komplex szakmai vizsgára történő felkészülése, vagy a gyakorlati képzés további biztosítása a tanuló részére.

A gyakorlati képző azonnali hatályú felmondással abban az esetben is megszüntetheti a tanulószerveződést, ha a szakképző intézmény a tanulót elégtelen tanulmányi eredmény miatt a képzési idő alatt másodszor utasította a szakképzési évfolyam megismétlésére. Bármelyik fél felmondással akkor mondhatja fel a tanulószerveződést, ha más gyakorlati képzőnél a tanuló tanulószerveződéssel történő foglalkoztatása biztosított.

A gyakorlati képző a tanulószerveződést nem mondhatja fel

a) a tanuló betegségének időtartama alatt, legfeljebb azonban a betegszabadság lejártát követő egy évig,

b) üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedés esetén a táppénzre való jogosultság teljes ideje alatt,

c) a terhesség ideje alatt, továbbá a szülést követő hatodik hónap végéig.

A gyakorlati képző az azonnali hatályú felmondást indokolni köteles. A gyakorlati képző a tanulószerveződés megszűnésével egyidejűleg értesíti a kamarát és a szakképző intézményt a tanulószerveződés megszűnéséről.

A gyakorlati képző a tanulószerveződés megszűnésekor a tanuló részére igazolást állít ki a gyakorlati képzésben eltöltött időről és a megszerzett gyakorlati ismeretekről.

A tanulói jogviszony szüneteltetése, továbbá a tanuló szülési szabadsága alatt a tanulószerveződésből eredő jogok és kötelezettségek nem illetik meg és nem terhelik a feleket. A tanulószerveződés szüneteltetése alatt a tanuló tanulói pénzbeli juttatásra és a vonatkozó törvényben meghatározott egyéb juttatásra nem jogosult. A tanuló tanulói jogviszonya szüneteltetésének kezdetéről és végéről a szakképző intézmény haladéktalanul értesíti a gyakorlati képzőt és a kamarát. Kiskorú tanuló esetén a tanulószerveződés megkötéséhez, a tanuló

részéről történő felmondásához és módosításához be kell szerezni a szülő (gyám) írásbeli hozzájárulását is.

3.6. Az együttműködési megállapodás

A tanuló gyakorlati képzése a szakképző intézmény és a gyakorlati képzést folytató szervezet közötti együttműködési megállapodás alapján abban az esetben folytatható, ha

- a szakmai és vizsgakövetelményben a gyakorlati képzésre előírt képzési idő negyven százaléknál kevesebb,
- a gyakorlati képzés szervezője a szakképző intézmény, és a gyakorlati képzést folytató szervezet csak a szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlatot szervezi meg,
- a gyakorlati képzést szervező szakképző intézmény csak részben rendelkezik a gyakorlati képzés feltételeivel, ezért - a művészeti szakképesítések kivételével - a tanuló kiegészítő gyakorlati képzésére a gyakorlati képzést szervező szervezetnél kerül sor a szakmai és vizsgakövetelmény alapján a szakképzési kerettantervben a gyakorlati képzésre előírt képzési idő legfeljebb negyven százalékában,
- a tanuló gyakorlati képzésére költségvetési szervnél kerül sor, vagy
- a tanuló gyakorlati képzésére tanuló szerződés nem köthető.

Az együttműködési megállapodást írásba kell foglalni. Az együttműködési megállapodás és annak módosítása a területileg illetékes gazdasági kamara ellenjegyzésével válik érvényessé.

Ha a tanuló gyakorlati képzése részben vagy egészben együttműködési megállapodás alapján folyik, a gyakorlati képzés szervezője a szakképző intézmény. A szakképző intézmény a gyakorlati képzés megkezdését megelőzően igazolást állít ki a gyakorlati képzés személyi és tárgyi feltételeinek meglétéről a gyakorlati képzést folytató szervezet részére.

3.7. A tanulók pénzbeli juttatása

Pénzbeli juttatást kizárólag

a) a gyakorlati képzést szervező szervezet a tanuló részére a tanulósz szerződés alapján, továbbá
b) a gyakorlati képzést folytató szervezet a gyakorlati képzésben együttműködési megállapodás alapján és nappali rendszerű oktatásban és a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban részt vevő tanuló részére a szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlat idejére köteles fizetni.

Tanulósz szerződés alapján kifizetett tanulói pénzbeli juttatás havi mértékének legkisebb összege annak a szakképzési évfolyamnak az első félévében, amelyben a tanuló tanulósz szerződés alapján vesz részt szakképzésben, ha - a szakképesítésre a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott elméleti és gyakorlati képzési idő arányát figyelembe véve - a gyakorlati képzési idő eléri

a) a nyolcvan százalékot, a hónap első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér (a továbbiakban: minimálbér) tizenöt százalékának 1,3-szerese,

b) a hetven százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 1,2-szerese,

c) a hatvan százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 1,1-szerese,

d) az ötven százalékot, a minimálbér tizenöt százaléka,

e) a negyven százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 0,9-szerese,

f) a harminc százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 0,8-szerese,

g) a húsz százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 0,7-szerese.

A tanulmányi kötelezettségének eredményesen eleget tett tanuló pénzbeli juttatását a szakképzési évfolyam további féléveiben - a tanulósz szerződésben meghatározott szempontok figyelembevételével - az előző félévre megállapított tanulói pénzbeli juttatáshoz képest emelni kell a tanuló tanulmányi előmenetelének, a gyakorlati képzés során nyújtott teljesítményének és szorgalmának figyelembevételével.

Ha a tanuló elégtelen tanulmányi eredménye miatt évismétlésre köteles, pénzbeli juttatásának havi mértéke a megismételt szakképzési évfolyam első félévében az előző félévre megállapított pénzbeli juttatás fele. Ha a tanuló a befejező szakképzési évfolyamon az évfolyamra előírt

tanulmányi követelményeket nem teljesíti, a tanítási év utolsó tanítási napját követő naptól a tanulószerveződés alapján tanulói juttatásra nem jogosult.

A tanulószerveződéses tanuló pénzbeli juttatását a tanuló részére csak banki átutalással vagy a fizetési számlára történő befizetéssel lehet teljesíteni. Amennyiben a tanuló nem rendelkezik saját fizetési számlával, a banki átutalás, befizetés teljesíthető a tanulói pénzbeli juttatásnak a tanuló szülőjének, gyámjának a bankszámlájára történő átutalással, befizetéssel is.

A felnőttoktatásban részt vevő tanuló számára tanulószerveződés alapján kifizetett pénzbeli juttatás havi mértéke az ugyanazon szakképesítés megszerzésére irányuló, nappali rendszerű iskolai oktatás szerinti képzésben tanulószerveződés alapján kifizetett tanulói pénzbeli juttatás havi mértékének

- a) 100%-a, a nappali oktatás munkarendje szerint folyó képzés esetén,
- b) 60%-a, az esti oktatás munkarendje szerint folyó képzés esetén.

A szakgimnázium tizenegy-tizenkettedik évfolyamán megkötött tanulószerveződés esetén a tanuló számára tanulószerveződés alapján kifizetett pénzbeli juttatás havi mértéke az ugyanazon szakképesítés megszerzésére irányuló, nappali rendszerű iskolai oktatás szerinti képzésben a szakképzési évfolyamokra megkötött tanulószerveződés alapján kifizetett tanulói pénzbeli juttatás havi mértékének ötven százaléka.

A tanulót a tanulói pénzbeli juttatás a tanulószerveződés alapján a tanulószerveződés hatálybalépésének napjától, teljes hónapra illeti meg. A tanulói pénzbeli juttatás összegét a tanuló igazolatlan mulasztásával arányosan csökkenteni kell. Ha a tanulószerveződés a tanév megkezdése után, hónap közben jön létre vagy szűnik meg, a tanulót a tanulói pénzbeli juttatás időarányos része illeti meg. A tanulót a tanulói pénzbeli juttatás a tanulószerveződés alapján a tanév szorgalmi időszakot követő időtartamára, július és augusztus hónapra is megilleti. A befejező szakképzési évfolyamon a tanulót a tanulói pénzbeli juttatás a tanulmányok befejezését követő első komplex szakmai vizsga utolsó napjáig illeti meg. A tanulót a betegszabadság időtartamára tanulói pénzbeli juttatásának hetven százaléka illeti meg. A tanulói pénzbeli juttatást utólag, a tárgyhót követő hónap 10. napjáig kell kifizetni a tanuló részére.

3.8. Együttműködési megállapodás alapján járó pénzbeli juttatás és kötelezettség

Az együttműködési megállapodás alapján gyakorlati képzésen részt vevő tanuló a társadalombiztosítás rendszerében nem minősül biztosítottnak, ezért a foglalkoztatással (képzéssel) összefüggésben bejelentési kötelezettség nincs. Biztosítási jogviszony hiányában a tanulónak járulékfizetési kötelezettsége nem merül fel. Az összefüggő szakmai gyakorlat során a tanulónak **minden megkezdett hét után** legalább a mindenkori legkisebb minimálbér 19,5%-ának egynegyede jár pénzbeli juttatásként (2021-ban $167\,400 \text{ Ft} \times 19,5\% = 32\,643 \text{ Ft} / 4 = 8\,161 \text{ Ft/hét}$), kivéve az esti és levelező oktatás munkarendje szerinti felnőttoktatás esetén (*régi Szkt. 63. §; 65. §*). Teljes heti juttatás jár a tanulónak akkor is, ha nem hétfőn kezdi meg a gyakorlatát, hanem a hét bármely napján (például pénteken).

A szakképzésben tanuló szerződés nélkül részt vevő tanulónak a **szorgalmi idő befejezését követő összefüggő szakmai gyakorlat időtartamára** külön jogszabály szerint kötelezően **kifizetett díjazás adómentes juttatás az *Szja tv. 2019. december 31-én hatályos rendelkezései* alapján az 1. számú melléklet 4.11. pontja alapján.**

A tanulói pénzbeli juttatást utólag, a tárgyhót követő hónap 10. napjáig kell kifizetni a tanuló részére.

Ha a tanuló pénzbeli juttatása több, mint ami a régi Szkt-ban szabályozott, akkor a kötelezően előírt pénzbeli juttatás feletti összeg után 15% személyi jövedelemadó-előleg, a kifizetőnél 15,5% szocho és 1,5 % szakképzési hozzájárulás fizetési kötelezettség merül fel. **A tanulót adóbevallási kötelezettség terheli.**

(A NAV által készített adóbevallás tervezetet célszerű átnézni)

Ha a tanuló a gyakorlati képzésről igazolatlanul marad távol, úgy a juttatásának összegét a mulasztott napok arányában csökkenteni kell.

3.9. Tanulói juttatások

Pénzbeli juttatást kizárólag

- a gyakorlati képzést szervező szervezet a tanuló részére a **tanuló szerződés alapján,** továbbá

- a gyakorlati képzést folytató szervezet a 2011-es szakképzési törvény 56. §-ban foglaltak szerint a gyakorlati képzésben **együttműködési megállapodás alapján és nappali rendszerű oktatásban vagy nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban** részt vevő tanuló részére a szorgalmi időszakon kívüli **összefüggő szakmai gyakorlat idejére köteles fizetni.**

A tanulót a gyakorlati képzésével összefüggésben megilletik a következő **egyéb juttatások**:

- **kedvezményes étkeztetés:** a tanuló részére a gyakorlati képzési napokon egyszeri kedvezményes étkezést (meleg, kivételesen indokolt esetben hideg élelem) vagy étkezési költségeihez természetbeni hozzájárulást kell biztosítani a helyileg szokásos módon,
- **útiköltség-térítés:** útiköltség-térítés jár a tanulónak a lakóhelyéről a tanulmányok alatti vizsgára, a szakmai vizsgára, illetőleg a beszámolóra és vissza történő utazásához, ha azok megszervezésére nem a szakképző iskola székhelyén, vagy nem a tanuló állandó gyakorlati képzési helyén kerül sor,
- **tisztálkodási eszköz és munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha):** a tanuló számára az alapvető higiénés feltételek, tisztálkodási eszköz (szappan, kéztisztító krém), továbbá ugyanolyan munkaruha, egyéni védőeszköz, védőital illeti meg, mint a vele azonos munkahelyen, illetőleg azonos munkafeltételek között foglalkoztatott munkavállalót, közalkalmazottat, köztisztviselőt,
- **térítésmentes juttatások:** átmenetileg a székhelyén, illetve az állandó gyakorlati képzési helyén kívül lévő munkahelyen szervezett gyakorlati képzés esetén, napi háromszori – térítési díj nélküli – étkezés, szállás és utaztatás illeti meg a tanulót.

A tanuló részére a gyakorlati képzést szervező szervezetnél a tanuló által választott szakképesítéssel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatások **is adhatók**. A gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulót a gyakorlati képzés során elért eredménye, teljesítménye alapján jutalomban, prémiumban, egyéb más juttatásban vagy szociális támogatásban részesítheti.

A szakképző iskolai tanulóknak gyakorlati képzésük ideje alatt kötelezően biztosított vagy a gyakorlati képzést végző szervezet által saját döntése alapján biztosított nem pénzbeli juttatások adómentes juttatásnak minősülnek, ideértve az utazási költségtérítést is. (*Szja. 1. melléklet 4.37.*).

3.10. A gyakorlati képzéshez kapcsolódó bejelentési, jelentési kötelezettségek (NAV), benyújtási határidők, kötelezettségek, nyomtatványok

3.10.1. A tanuló bejelentése, kijelentése

Ha a gyakorlati képzőhely megkapta a jogosultságot a gyakorlati képzésre, akkor a tanulónak ettől a naptól kezdődően megköthető a tanulószerveződése. A gyakorlati képzés kezdeti dátuma nem lehet korábbi, mint a bevezető ellenőrzés dátuma. A tanulószerveződéses tanulónak a tanulószerveződésben megjelölt gyakorlati képzési időszak kezdetének napjától biztosított jogviszonyban kell lennie, amely nem feltétlenül azonos az első gyakorlatban eltöltött nappal. A tanulót a **21T1041** bejelentésre szolgáló nyomtatványon a **1130 biztosítási jogviszony kóddal** kell bejelenteni.

Fontos megjegyezni, hogy a **bejelentési kötelezettség** mellé **kijelentési kötelezettség** is társul. Azzal a nappal kell kijelenteni a tanulót, amelyik napon a tanulószerveződés megszűnik, a kijelentés teljesítésére 8 nap áll rendelkezésre.

Szünetel a biztosítási kötelezettség, amennyiben a tanulószerveződés szüneteltetésre kerül és ezzel kapcsolatosan – az előzőekben említett hatánapig - bejelentési kötelezettsége van a képzőhelynek. A tanulószerveződés szünetelésének megszűnését követően, a változást szintén jelezni kell.

3.10.2. A tanulószerveződéses tanulók pénzbeli juttatásával kapcsolatos járulékok (2021-ben), havi jelentési kötelezettségek, benyújtási határidők, nyomtatványok

Az Szkt. 125. § (3) bekezdés alapján

„A 2020. május 31-ét megelőzően létesített tanulói jogviszony és a tanulói jogviszonyból fakadó, vagy arra tekintettel jogszabály alapján a tanulót megillető, illetve terhelő jogok és kötelezettségek teljesítése tekintetében - a 2019/2020. tanévben az Nkt. e törvény hatálybalépését megelőző napon hatályos rendelkezései szerinti szakgimnázium nyelvi előkészítő évfolyamán, illetve szakközépiskola előkészítő évfolyamán részt vevő tanuló kivételével - az Nkt., a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény (a továbbiakban: régi Szkt.) és a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2011. évi CLV. törvény és más jogszabály Szkt. hatálybalépését megelőző napon, azaz 2019. december 31-én hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni

- *a tanuló tanulmányai befejezésére,*

- *a gyakorlati képzésben tanuló szerződéssel vagy együttműködési megállapodással való részvételre,*
- *a szintvizsga és az érettségi vizsga megszervezésére és teljesítésére, valamint*
- *a tanuló juttatásaira.”*

A tanuló szerződések kötésével kapcsolatban, a továbbiakban az Szkt. átmeneti rendelkezéseit kell figyelembe venni.

Tanulószerződés		
Tanulót terhelő járulékok 2021-ben		
Egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék mértéke	7% (4%+3%)	
Nyugdíjjárulék mértéke	10%	
SZJA	Tanulószerződésben rögzített díj adómentes felette 15% Szja	
Munkáltatót terhelő adók		
	2021.06.09-ig	2021.06.10-től
Szocho mértéke	15,5%	nem terheli
Szakképzési hozzájárulás	1,5%	nem terheli

Szociális hozzájárulási adó összege

A Szochot tv. 2. § (3) bekezdése alapján a szochot a kifizetés időpontjában érvényes mértékkel kell megfizetni, így a díjazás után 15,5%-os mértékű szochot kellett megfizetni 2021. június 9-ig.

A 2021. június 10-i jogszabály változás alapján a Szochot tv. 5. § (1) bekezdés e) pontja módosításra került, mely szerint a kifizetőnek nem keletkezik adófizetési kötelezettsége a tanuló szerződés után, azaz mentesül a szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség alól.

Nem keletkezik szakképzésihozzájárulás-fizetési kötelezettség, ha a szakképzési hozzájárulásra kötelezettet szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség nem terheli.

Az 2021. január 1-jétől 2021.június 9-ig hatályos új Szkt. alapján a tanuló pénzbeli juttatása után fizetendő szociális hozzájárulási adóalapot a szakképzési hozzájárulás alapjának megállapításánál figyelembe kell venni, azaz 1,5% szakképzési hozzájárulási kötelezettség merül fel, 2021. június 10-én és azt követően kifizetésre kerülő juttatás után – szociális hozzájárulási adó hiányában a duális képzőnek nem áll fenn szakképzési hozzájárulás fizetési kötelezettsége.

A tanuló pénzbeli juttatását az igazolatlan mulasztásával arányosan csökkenteni kell.

A tanulószerveződés alapján a jogszabály szerint kötelezően kifizetett pénzbeli juttatást személyi jövedelemadó nem terheli. A kötelező mértéknél magasabb összegű kifizetés esetében – azaz a különbözetre is – a régi szabályokat kell alkalmazni, amely személyi jövedelem adóköteles és személyi jövedelem adóbevallási kötelezettség áll fenn (NAV által készített Szja adóbevallás tervezetet célszerű átnézni).

A **2108** számú havi adó- és járulék bevallást havonta a **tárgyhót követő hó 12.** napjáig kell benyújtani.

3.10.3. Tanulószerveződéssel járó adók, járulékok

A 2019. december 31-én hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni, kivéve a szociális hozzájárulási adót, amely 2021. június 10-től változott.

Szociális hozzájárulási adó 2021.június 9-ig: *A Szcho tv. 1. § (2) bekezdés szerint adófizetési kötelezettség terheli a tanulószerveződés alapján ténylegesen kifizetett díjat. A 18. § (1) bekezdés e) pontja szerint adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszony a gazdálkodó szervezet és a tanuló között tanulószerveződés alapján fennálló jogviszony.*

2021. június 10-től Szcho tv. „5. § (1) Nem keletkezik az 1. § (1)-(3) bekezdése szerint adófizetési kötelezettsége - e tevékenysége, jogállása alapján szerzett jövedelme tekintetében – e) a kifizetőnek ea) a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Szkt.) 83. § (1) bekezdése szerinti szakképzési munkaszerződés, illetve az Szkt. 125. § (3) bekezdés b) pontja szerinti **tanulószerveződés.**”

Személyi jövedelemadó: Az *Szja. tv. 1. sz. melléklet 4.11. pontja* alapján **adómentes juttatás** a szakképző iskolai tanulónak a **tanulószerződés** alapján **kötelezően kifizetett díjazás**.

Az új Tbj. 105. § (1) előírása szerint: „A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 2019. december 31-én hatályos 4. § a) pont 2. alpontjában, 4. § k) pont 1. alpontjában, 4. § p) pontjában, 5. § (1) bekezdés c) pontjában, 8. § h) pontjában, 16/A. §-ában, 19. § (2)-(3) bekezdésében, 25/A. § b) pontjában, 31. § (4) bekezdés b) pontjában, 44/A. § (3) bekezdés e) pontjában foglalt rendelkezéseit kell alkalmazni a tanulószerződéssel foglalkoztatott tanulókra vonatkozóan. A társadalombiztosítási és munkaerőpiaci ellátásokra való jogosultság fennállása tekintetében a vonatkozó törvények 2019. december 31-én hatályos szabályai szerint kell meghatározni.”

A **régi Tbj. 4. § k) 1. alpontja** alapján a régi Szkt. szerinti **tanulószerződés alapján ténylegesen kifizetett díj járulékalapot képező jövedelem**, továbbá a tanulószerződés alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanuló biztosítottnak minősül az 5. § (1) bekezdés c) pontja szerint.

A **régi Tbj. 19. § (1) és (3) bekezdése** alapján a **biztosított által fizetendő nyugdíjjárulék mértéke 10%**, egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék mértéke 8,5%. Az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékon belül a természetbeni egészségbiztosítási járulék 4%, a pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3%, a munkaerő-piaci járulék 1,5% mértékű.

Azonban a **régi Tbj. 25/A. §-a** szerint **nem fizeti meg** a 1,5% mértékű **munkaerő-piaci járulékot** az 5. § (1) bekezdésének b)–d), g)–i) pontjaiban és (2) bekezdésében meghatározott személy (ezek sorában a tanulószerződéses tanuló) – ide nem értve az iskolaszövetkezetnek nem minősülő szövetkezet tevékenységében munkaviszony keretében közreműködő szövetkezeti tagot.

3.11. Szünet és felkészülési idő

A gyakorlati képzésben részt vevő tanulót tanévenként azokban a tanévekben, amelyekben a tizenkilencedik életévét még nem tölti be, legalább harmincöt nap, ezt követően legalább harminc nap pihenőnap illeti meg. A pihenőnap kiadásánál figyelemmel kell lenni a tanulókat megillető őszi, téli, tavaszi és nyári szünet kiadásának rendjére. A gyakorlati képzésben részt vevő tanuló a tanulmányokat befejező komplex szakmai vizsga előtt a vizsgára való felkészülés céljából, a gyakorlati képzést szervező vagy folytató szervezettel történt megállapodás alapján gyakorlati képzésen vehet részt. A gyakorlati képzésben részt vevő tanulót ebben az esetben is, egy alkalommal legalább tíz nap egyéni felkészülési idő illeti meg. Az egyéni felkészülési időt közvetlenül a komplex szakmai vizsga előtt, a gyakorlati képzés idejének terhére, összefüggően kell kiadni. A pihenőnap és az egyéni felkészülési idő munkanapokban számítandó, kiadásánál a heti rendes pihenőnapokat és a munkaszüneti napokat figyelmen kívül kell hagyni.

3.12. Munkajogi szabályok

A tanulót a tanulószerveződés alapján a betegsége idejére a munka törvénykönyvéről szóló törvény alapján tíz nap betegszabadság illeti meg. A tanuló a betegszabadságot meghaladó betegsége idejére a társadalombiztosítási jogszabályok szerint táppénzre jogosult. A betegszabadságra egyebekben a munka törvénykönyvéről szóló törvény szabályait kell alkalmazni. Üzemi baleset és foglalkozási betegség esetén a gyakorlati képzésen tanulószerveződés alapján részt vevő tanuló részére a társadalombiztosítási szabályok szerinti ellátás jár. A tanulószerveződés alapján a terhes és a szülő tanulót a munka törvénykönyvéről szóló törvény szerinti szülési szabadság illeti meg.

3.13. Egyéb juttatások

A tanulót a gyakorlati képzésével összefüggésben kedvezményes étkeztetés, útiköltség-térítés, munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha), tisztálkodási eszköz és kötelező juttatások illetik meg. A tanuló részére a gyakorlati képzést szervező szervezetnél a tanuló által választott szakképesítéssel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatások is adhatók. A gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulót a gyakorlati képzés során elért

eredménye, teljesítménye alapján jutalomban, prémiumban, egyéb más juttatásban vagy szociális támogatásban részesítheti.

3.14. Kártérítés, felelősségbiztosítás

A tanuló a tanulószerveződésből eredő kötelezettségeinek vétkes megsértésével a gyakorlati képzést folytató szervezetnek okozott kárt köteles megtéríteni. Ha a tanulót a gyakorlati képzésben való részvétel során kár éri, a gyakorlati képzést folytató szervezet köteles azt megtéríteni. A tanuló és a gyakorlati képzést folytató szervezet kártérítési felelősségére tanulószerveződés esetén az Mt. kártérítési felelősségi szabályait kell alkalmazni. A tanuló a gyakorlati képzést folytató szervezetnek gondatlanságból okozott kár értékének ötven százalékát köteles megtéríteni azzal, hogy a kártérítés mértéke nem haladhatja meg a tanuló pénzbeli juttatásának egyhavi összegét. A gyakorlati képzésen részt vevő tanuló részére a gyakorlati képzés szervezője - a tanuló által okozott, de a tanuló által meg nem térített károk fedezetére - felelősségbiztosítást köteles kötni. A tanulószerveződéssel kapcsolatos jogviták elbírálása a bíróság hatáskörébe tartozik. A jogvitát megelőzően a gazdasági kamara közvetít a felek között a vita feloldása érdekében.

Összegzés

- Az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai elméleti képzés szakképző intézményben folyik. A gyakorlati képzés szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésből és nyári összefüggő szakmai gyakorlatból áll.
- Tanulószerveződés azzal a tanulóval köthető, aki a szakképesítésre jogszabályban előírt egészségügyi feltételeknek, pályaalkalmassági követelményeknek megfelel. Tanulószerveződés csak a képzés szakmai vizsgájáig tartó, hátralévő teljes időtartamra köthető.
- Tanulószerveződést az a gyakorlati képzést szervező szervezet köthet, amelyik a közhiteles hatósági (kamarai) nyilvántartásban szerepel.
- Az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt - a szakmai gyakorlat igazolatlan mulasztásának pótlása kivételével - gyakorlati képzés nem szervezhető. A gyakorlati képzést folytató szervezet a heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon, valamint az őszi, a téli és a tavaszi szünet időtartama alatt a tanulót gyakorlati képzésre csak a

rendeltetése folytán e napon is működő gyakorlati képzési helyen és a szakképző intézmény hozzájárulásával veheti igénybe vagy abban az esetben, ha a tanuló mulasztását pótolja.

- Kiskorú tanuló esetében a gyakorlati képzési idő a napi hét órát, nagykorú tanuló esetében pedig a napi nyolc órát nem haladhatja meg. Kiskorú tanuló napi képzését hat óra és huszonkét óra között, folyamatosan kell megszervezni. A gyakorlati képzésben részt vevő tanulót tanévenként azokban a tanévekben, amelyekben a tizenkilencedik életévét még nem tölti be, legalább harmincöt nap, ezt követően legalább harminc nap pihenőnap, tanulószervezős alapján a betegsége idejére tíz nap betegszabadság illeti meg.
- A gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező. A tanuló köteles mulasztását igazolni. A szakmai gyakorlat óraszámának 20 százalékát elérő mulasztás esetén a tanuló a tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.
- A gyakorlati képzést folytató szervezet a tanuló gyakorlati képzéséről köteles foglalkozási naplót vezetni. A foglalkozási napló tartalmazza a szakmai tevékenységeket tantárgyanként, az ezekre fordított időt, a tanuló értékelését és a tanuló részvételét és mulasztását.
- A gyakorlati képző a tanulószervezős megszűnésekor a tanuló részére igazolást állít ki a gyakorlati képzésben eltöltött időről és a megszerzett gyakorlati ismeretekről.
- A tanulót a gyakorlati képzésével összefüggésben kedvezményes étkeztetés, útiköltség-térítés, munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha), tisztálkodási eszköz és kötelező juttatások illetik meg. A tanulót a gyakorlati képzést szervező a gyakorlati képzési feladattal összefüggő munkavédelmi oktatásban részesíti. A képzési idő alatt a gyakorlati képzés szervezőjének gondoskodnia kell a tanuló rendszeres orvosi vizsgálatáról. A gyakorlati képzésen részt vevő tanuló részére a gyakorlati képzés szervezője - a tanuló által okozott, de a tanuló által meg nem térített károk fedezetére - felelősségbiztosítást köteles kötni.
- Pénzbeli juttatást a gyakorlati képzést szervező szervezet a tanuló részére a tanulószervezős alapján, valamint együttműködési megállapodás alapján a nappali rendszerű oktatásban és a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban részt vevő tanuló részére a szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlat idejére köteles fizetni.

- A tanuló gyakorlati képzése a szakképző intézmény és a gyakorlati képzést folytató szervezet közötti együttműködési megállapodás alapján abban az esetben folyhat, amennyiben a gyakorlati képzésre előírt képzési idő negyven százaléknál kevesebb, vagy a gyakorlati képzés szervezője a szakképző intézmény, és csak az összefüggő nyári szakmai gyakorlat valósul meg külső képzőhelyen, vagy a szakképző intézmény csak részben rendelkezik a gyakorlati képzés feltételeivel, továbbá a tanuló gyakorlati képzésére költségvetési szervnél kerül sor, illetve a tanuló gyakorlati képzésére tanulószerveződés nem köthető.

4. SZAKIRÁNYÚ OKTATÁS FINANSZÍROZÁSA

Időkeret: 6 óra

Cél

Ismerjék meg a szakképzési hozzájárulás teljesítés lehetőségeit szakirányú oktatás szervezésével. Ismerjék meg a szakirányú oktatással járó adókedvezményt és ezeknek a helyes kiszámítását. Legyenek tisztában a szakképzési hozzájárulás elszámolásával és egyéb kedvezményekkel.

Ismeretanyag

4.1. A szakképzési hozzájárulás

A szakképzési hozzájárulás célja a szakképzés és a nemzeti és felsőoktatási törvény szerinti duális képzés és a gyakorlatigényes alapképzési szak keretében folytatott gyakorlati képzés támogatása.

4.1.1. Szakképzési hozzájárulásra kötelezett köre

- a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezet az egyéni vállalkozó kivételével,
- a személyi jövedelemadóról szóló törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szerinti egyéni vállalkozó és
- a belföldön vállalkozási tevékenységet folytató külföldi adóügyi illetőségű személy, ha belföldön székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel rendelkezik, vagy üzletvezetésének helye belföld.

Pp. 7. § (6) bekezdése alapján a gazdálkodó szervezet a gazdasági társaság, az európai részvénytársaság, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, az európai területi társulás, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az európai szövetkezet, a vízgazdálkodási társulat, az erdőbirtokossági társulat, a külföldi székhelyű vállalat magyarországi fióktelepe, az állami vállalat, az egyéb állami gazdálkodó szerv, az egyes jogi személyek vállalata, a közös vállalat, a végrehajtói iroda, a közjegyzői iroda, az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a magánnyugdíjpénztár, az egyéni cég, továbbá az egyéni vállalkozó, emellett gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataiban az állam, a helyi önkormányzat, a költségvetési szerv, jogszabály alapján a költségvetési szervek

gazdálkodására vonatkozó szabályokat alkalmazó egyéb jogi személy, az egyesület, a köztestület, valamint az alapítvány.

Az **átalányadózó egyéni vállalkozó** az általános szabályok szerint teljesíti a szakképzési hozzájárulási kötelezettségét. Ez azt jelenti, hogy az átalányadózó, mint duális képzőhelyként a szakirányú oktatással kapcsolatban élhet a bruttó kötelezettség csökkentés lehetőségével.

2020. január 1-jével megszűnt annak lehetősége, hogy a régi szakképzési törvény szerinti egyéb szervezetek, szervezetek maguk dönthessék el, hogy a szakképzési hozzájárulás alanyává kívánnak-e válni vagy sem. Ez azt jelenti, hogy a korábban úgynevezett egyéb szervezeteknek – költségvetési szerv, egyesület, alapítvány stb. - nem kell bejelentkezniük az állami adóhatósághoz, ha duális képzőhelyként részt szeretnének venni a szakirányú oktatásban. 2021. január 1-től az Szkt. szerint ezek a **szervezetek** a szakképzési hozzájárulásra kötelezettek alanyává váltak, de szakképzési hozzájárulás-fizetési kötelezettség nem terheli őket (bruttó kötelezettségük nulla). Így – amennyiben tanulószervezettel, együttműködési megállapodással, szakképzési munkaszerződéssel, hallgatói munkaszerződéssel képzést folytatnak - azonnal visszaigénylő pozícióba kerülnek, és havonta visszaigényelhetik az adókedvezményt.

Attól függetlenül, hogy a gazdálkodó szervezet a szakképzési hozzájárulásra kötelezettek körébe tartozik, az nem azt jelenti, hogy fizetési kötelezettsége is van. Ugyanis az Szkt. felsorolja, hogy milyen gazdálkodó szervezetet nem terhel szakképzési hozzájárulási-fizetési kötelezettség.

Szakképzési hozzájárulás-fizetési kötelezettség nem terheli:

Az Szkt. 105. § (2) bekezdése tartalmazza azokat a szabályokat is, amelyek alapján a kötelezettség alanyai részlegesen vagy teljesen mentesülhetnek a szakképzési hozzájárulás fizetése alól.

A 2021. június 30-ig hatályos jogszabály szerint szakképzési hozzájárulás-fizetési kötelezettség nem terhelve

- a költségvetési szervet,
- a civil szervezetet,

- az egyházi jogi személyt, a vallási egyesületet,
- a lakásszövetkezetet, a szociális szövetkezetet, az iskolaszövetkezetet és a közérdekű nyugdijas szövetkezetet,
- a víziközmű-társulatot,
- a büntetés-végrehajtásnál a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdálkodó szervezetet,
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 3. § f) pontjában meghatározott egészségügyi szolgáltatót - feltéve, hogy az egészségbiztosítási szervvel szerződést kötött és nem költségvetési szervként működik - az Eütv. 3. § e) pontjában meghatározott, részben vagy egészben az államháztartás terhére támogatott egészségügyi közszolgáltatás ellátásával összefüggésben őt terhelő szociális hozzájárulási adó alapja után,
- az egyéni vállalkozót a szociális hozzájárulási adó alapja után, ide nem értve az általa foglalkoztatottra tekintettel őt terhelő szociális hozzájárulási adó alapját,
- az egyéni cég, a végrehajtó iroda, a szabadalmi ügyvivő iroda, az ügyvédi iroda vagy a közjegyzői iroda tevékenységében személyesen közreműködő tagot a szociális hozzájárulási adó alapja után, ide nem értve az általa foglalkoztatottra tekintettel őt terhelő szociális hozzájárulási adó alapját,
- a közhasznú nonprofit gazdasági társaságot a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 6. számú melléklet E) fejezete alapján megállapított kedvezményezett tevékenység ellátásával összefüggésben őt terhelő szociális hozzájárulási adó alapja után.

Az Szkt. 128. § átmeneti rendelkezése alapján **2021. január 1- vel** nem terheli szakképzési hozzájárulás - fizetési kötelezettség:

- az államot, a helyi önkormányzatot és a nemzetiségi önkormányzatot,
- a költségvetési szervet,
- a köztestületet,
- a közhasznú szervezetet,
- az egyesületet, az alapítványt (ideértve a vagyonkezelő alapítványt, a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványt és a közalapítványt is),
- az egyházi jogi személyt, a vallási egyesületet,

- a lakásszövetkezetet, a szociális szövetkezetet, az iskolaszövetkezetet, a közérdekű nyugdíjas szövetkezetet és a kisgyermekkel otthon lévők szövetkezetét,
- a víziközmű-társulatot,
- a büntetés-végrehajtásnál a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdálkodó szervezetet,
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 3. § f) pontjában meghatározott egészségügyi szolgáltatót - feltéve, hogy az egészségbiztosítási szervvel szerződést kötött és nem költségvetési szervként működik - az Eütv. 3. § e) pontjában meghatározott, részben vagy egészben az államháztartás terhére támogatott egészségügyi közszolgáltatás ellátásával összefüggésben őt terhelő szociális hozzájárulási adó alapja után,
- az Szja tv. szerinti egyéni vállalkozót a szociális hozzájárulási adó alapja után, ide nem értve az általa foglalkoztatottra tekintettel őt terhelő szociális hozzájárulási adó alapját,
- az egyéni cég, a végrehajtói iroda, a szabadalmi ügyvivő iroda, az ügyvédi iroda vagy a közjegyzői iroda tevékenységében személyesen közreműködő tagot a szociális hozzájárulási adó alapja után, ide nem értve az általa foglalkoztatottra tekintettel őt terhelő szociális hozzájárulási adó alapját.

Azok az adóalanyok, akik a módosítás következtében kikerültek a szakképzésihozzájárulás-fizetésére kötelezettek köréből, a január 1. és június 30. közötti időszakra beadott előleg bevallásukat önellenőrizhetik, vagy az éves elszámoló bevallásban rendezhetik kötelezettségüket.

Nem keletkezik szakképzésihozzájárulás-fizetési kötelezettség, ha a szakképzési hozzájárulásra kötelezettet szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség nem terheli.

Nem keletkezik szakképzésihozzájárulás-fizetési kötelezettség abban az esetben sem, ha a szakképzési hozzájárulás megfizetése alól nem a Szkt., hanem más törvény rendelkezése alapján mentesül a szakképzési hozzájárulásra kötelezett.

KIVA adóalany adókötelezettsége

A KIVA adóalany szakképzési hozzájárulás alóli mentesülését a KIVA tv. (2012. évi CXLVII. törvény) 21. § (2) bekezdésének c) pontja mondja ki.

A Módtv. hatályba lépésével lehetőség nyílik a KIVA adóalanyiságot választó duális képzőhelyeknek is az adókedvezmény érvényesítésére.

Szkt. „107. § (4) bek.: *A szakképzéshozzájárulás-fizetésre kötelezett a bruttó kötelezettséget meghaladó adókedvezményt, továbbá az olyan duális képzőhely, aki alanya a szakképzési hozzájárulásnak, de szakképzéshozzájárulás-fizetési kötelezettség a 105. § (2) bekezdése vagy más törvény rendelkezése alapján nem terheli, az e § szerinti adókedvezményt adó-visszaigénylés keretében érvényesítheti.*”

Kisadózó (KATA) adóalany adókötelezettsége

A kisadózó (KATA) adóalanyok tekintetében a kisadózó vállalkozás kizárólag a kisadózó tagjaival összefüggésben mentesül a szakképzési hozzájárulás megállapítása, bevallása és megfizetése alól. A KATA alanyai a tételes adó megfizetésével nem mentesülnek a kisadózónak nem minősülő személyek foglalkoztatása, illetve a kisadózónak nem minősülő személyek részére juttatott jövedelmek után teljesítendő szakképzési hozzájárulás megállapítása, bevallása és megfizetése alól.

A KATA adóalanynak tehát a szakképzési hozzájárulással szemben elszámolási és visszaigénylési lehetősége van.

Veszélyhelyzeti szabályozás

A 485/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet 2. §-a alapján, az 5. § (1) bekezdés szerinti tényleges főtevékenységet folytató kifizetőknek 2020. november és december hónapra, valamint a 2021. január, február, március, április és május hónapra nem kell szakképzési hozzájárulást fizetnie.

A 485/2020. (XI.10.) Korm. rendelet 2. §-a szerinti mentesség 2021. január, február és május hónapokban kizárólag munkaviszony esetében áll fenn, így ezekben az időszakokban a társas vállalkozás nem mentesül a társas vállalkozó e jogállására tekintettel fizetendő szakképzési hozzájárulás fizetési kötelezettség alól (1.-25. sorszám).

A 485/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdésében felsorolt 26-56. sorszám alatt szereplő tevékenységek valamelyikét tényleges főtevékenységként folytató kifizetőnek a munkaviszonyban foglalkoztatott munkavállalók után, továbbá a társas vállalkozásnak a Tbj. szerinti társas vállalkozó e jogállására tekintettel 2021. március és április hónapra nem kell szakképzési hozzájárulást fizetnie.

Eszerint e tevékenységeket tényleges főtevékenységként folytató kifizetők a 485/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet 2. §-ában foglalt adózási könnyítést 2020. november - 2021. február és május hónapokra nem vehetik igénybe, e kedvezményekkel kizárólag 2021. március-április hónapokban élhetnek.

A szakképzési hozzájárulás alóli mentesség igényét a 08'-as bevallásban bejelenti a NAV-hoz.

Tényleges főtevékenységnek e rendelet alkalmazásában azt a tevékenységet kell érteni, amelyből az adózónak e rendelet hatálybalépését megelőző hat hónapban a legtöbb bevétele, de legalább bevételeinek 30 százaléka származott.

4.1.2. A szakképzési hozzájárulás alapja, megállapítása

A szakképzési hozzájárulás alapja

A szakképzési hozzájárulás alapja - a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény (a továbbiakban: Szochó tv.) 1. § (4) bekezdése szerinti jövedelemnek az Szja tv. szerinti adóalapként meghatározott összege és a Szochó tv. 1. § (5) bekezdésében meghatározott jövedelem kivételével - a szakképzési hozzájárulásra kötelezettet terhelő szociális hozzájárulási adó alapja.

Nem képezi a szakképzési hozzájárulás alapját a Szochó tv. 1. § (4) bekezdése szerinti:

- béren kívüli juttatások [Szja tv. 71. §],
- béren kívüli juttatásnak nem minősülő egyes meghatározott juttatások [Szja tv. 70. §],
- kamatkedvezményből származó jövedelem [Szja tv. 72. §]

Szja tv szerinti adóalapként meghatározott összege, továbbá a Szochó tv. 1. § (5) bekezdésében nevesített jövedelmek.

A szakképzési hozzájárulás alapjának megállapítása arányosítással

Az egészségbiztosítási szervvel szerződést kötött, nem költségvetési szervként működő egészségügyi szolgáltató (Eütv. 3. § f) pontja szerinti) az államháztartás terhére támogatott egészségügyi közszolgáltatás ellátásával összefüggésben őt terhelő szociális hozzájárulási adó alapja után mentesül a szakképzési hozzájárulás megfizetése alól.

A szakképzési hozzájárulás kiszámításához

- a számviteli törvény hatálya alá tartozó egészségügyi szolgáltatónak az őt terhelő szociális hozzájárulási adó alapját a számvitelről szóló törvény szerinti éves árbevétele és az egészségbiztosítási szervtől származó árbevétele arányában,
- az előző pontba nem tartozó szakképzési hozzájárulásra kötelezettnek az őt terhelő szociális hozzájárulási adó alapját az éves bevétele és az egészségbiztosítási szervtől származó bevétele arányában kell megosztania.

2021. június 30-ig hatályos szabályok szerint a közhasznú nonprofit gazdasági társaságnak az őt terhelő szociális hozzájárulási adó alapját a Számv. tv. szerint megállapított éves árbevételeből a kedvezményezett tevékenysége és a vállalkozási tevékenysége árbevétele arányában kellett megosztania.

A Módtv. január 1-től visszamenőleges hatállyal mentesíti a közhasznú szervezeteket (így a nonprofit gazdasági társaságot is) a szakképzési hozzájárulás megfizetése alól, amely alapján a 2021-es év önellenőrizhető, ha volt előleg bevallás és befizetés az első félévben.

Fontos, hogy 2021. július 1-jétől a közhasznú nonprofit gazdasági társaságok már nem szerepelnek a részleges adómentességet élvezők körében, ők, mint közhasznú szervezetek a teljes adóalapjuk után mentességet élveznek.

Példa:

Egy egészségügyi szolgáltató árbevétele 51 000 E Ft. Ebből az egészségbiztosítótól származó bevétel 27 000 eFt, a vállalkozási tevékenység árbevétele 24 000 E Ft. A vállalkozásnak öt alkalmazottja van, az éves bérköltsége után a szociális hozzájárulási adójának alapja 18 300 E Ft, amely egyben a szakképzési hozzájárulás alapja is.

A teljes árbevételen belül 53 százalék az egészségbiztosítótól származó bevétel, azaz 27 000 E Ft / 51 000 E Ft, míg 47 százalékot képvisel a vállalkozásból származó bevétele.

A gazdálkodó szakképzési hozzájárulási kötelezettsége a vállalkozási tevékenységből származó bevétel arányában keletkezik, ezért a szociális hozzájárulási adó alapját is ennek megfelelően kell megosztani. $18\,300\text{ E Ft} \times 47\text{ százalék}$, azaz 8 601 000 forint alap után kell a bruttó kötelezettséget megállapítani. Az egészségügyi szolgáltató éves szakképzési hozzájárulási kötelezettsége 129 015 Ft.

4.2. A szakképzési hozzájárulás mértéke

A szakképzési hozzájárulás mértéke a szakképzési hozzájárulás alapjának másfél százaléka (a továbbiakban: bruttó kötelezettség).

4.3. Bruttó kötelezettséget csökkentő adókedvezmény

A szakképzési hozzájárulásra kötelezett az Szkt. szerinti szakképzési hozzájárulás-fizetési kötelezettségét 2021. január 1-jétől teljesíti akként, hogy

- a szakképzési munkaszerződéssel szakirányú oktatásban részt vevő tanuló, képzésben részt vevő személy esetében a szakmához kapcsolódóan a Kormány rendeletében meghatározott súlyszorzót kell alkalmazni.
- a tanuló szerződéssel gyakorlati képzésben részt vevő tanuló esetében
 - a régi Szkt. szerinti Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképesítéshez, illetve részszerződéssel kapcsolódóan a Kormány rendeletében meghatározott súlyszorzót kell alkalmazni,
 - a 104-108. § alkalmazásában szakirányú oktatás alatt a régi Szkt. szerinti gyakorlati képzést, szakma alatt régi Szkt. szerinti Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképesítést, részszerződéssel, szakképzési munkaszerződés alatt a régi Szkt. szerinti tanuló szerződést kell érteni.

A szakképzési törvény több rendelkezése **2021. július 1-i hatállyal** módosult, ezeket – az Szkt. 107. § (3a) bekezdése kivételével úgy, mint az Szkt. 107. § (2) bekezdés a) pont ab) alpontja alapján az elszámolható napok körének szűkítését azokkal a munkanapokkal, amelyekre a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy munkabérre nem jogosult, valamint az Szkt. 107. § (3) bekezdése alapján a legalább „hathónapos” kritérium bevezetését is - a szabályokat a 2021-es adóévre is alkalmazni kell.

A **2021. június 30-ig** adókedvezményt az a szakképzési hozzájárulásra kötelezett vehette igénybe, aki a tanulóval, illetve képzésben részt vevő személlyel szakképzési munkaszerződést, illetve a hallgatóval hallgatói munkaszerződést kötött.

Szkt. 107. § (2) bekezdése alapján

„(2) A bruttó kötelezettség csökkenthető

a) a fenntartói megállapodással rendelkező vagy együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott szakképző intézménnyel tanulói jogviszonyban álló tanulónként, illetve felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben részt vevő személyenként a szakirányú oktatás arányosított önköltsége alapján az egy munkanapra vetített mérték és - a szakképző intézményben teljesített oktatási nap kivételével - az adóév munkanapjai számának szorzataként,

b) hallgatónként az Nftv. szerinti duális képzés arányosított alapszabványja alapján az egy munkanapra vetített mérték és az adóévben ténylegesen teljesített képzési napok számának szorzataként számított összegével. Az önköltség és az alapszabvány mértékét a központi költségvetésről szóló törvény, az önköltség szakmánként alkalmazandó és az alapszabvány képzési területenként alkalmazandó súlyszorzóját a Kormány rendeletben határozza meg.

(3) A bruttó kötelezettség csökkenthető a szakképzési munkaszerződésre tekintettel a (2) bekezdés alapján igénybe vett adókedvezmény húsz százalékanak megfelelő összeggel, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy sikeres szakmai vizsgát tett.”

A bruttó kötelezettséget meghaladó adókedvezmény adó-visszaigénylés keretében érvényesíthető.

A **2021. július 1-jétől** bruttó kötelezettséget csökkentő adókedvezményt az a szakképzési hozzájárulásra kötelezett érvényesíthet, aki a tanulóval, illetve képzésben részt vevő személlyel tanuló szerződést, szakképzési munkaszerződést, illetve a hallgatóval hallgatói munkaszerződést, gyakorlatigényes alapképzési szak esetében a felsőoktatási intézménnyel az Nft. szerinti együttműködési megállapodást kötött.

Szkt. 107. § (2) bekezdése alapján

„(2) A bruttó kötelezettség csökkenthető

a) az állam, illetve az együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott

aa) szakképző intézménnyel tanulói jogviszonyban álló tanulónként, illetve felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben részt vevő személyenként a szakirányú oktatás, illetve

ab) szakiskolával tanulói jogviszonyban álló tanulónként az Nkt. 13/A. § (3) bekezdése szerinti nevelés-oktatás arányosított önköltsége alapján az egy munkanapra vetített mérték és - a szakképző intézményben, illetve a szakiskolában teljesített oktatási nap és

az olyan munkanap kivételével, amire tekintettel a tanuló, illetve a képzésben részt vevő munkabérre nem jogosult - az adóév munkanapjai számának szorzataként,

- b) hallgatónként az Nftv. szerinti duális képzés és gyakorlatigényes alapképzési szak arányosított alapnormatívája alapján az egy munkanapra vetített mérték és az adóévben ténylegesen teljesített képzési napok számának szorzataként*

számított összegével. Az önköltség és az alapnormatíva mértékét a központi költségvetésről szóló törvény, az önköltség szakmáenként alkalmazandó és az alapnormatíva képzési területenként alkalmazandó súlyszorzóját a Kormány rendeletben határozza meg.

(3) A bruttó kötelezettség csökkenthető a 83. § (2) bekezdés a) pontja szerint megkötött és legalább hat hónapos időtartamban fennálló szakképzési munkaszerződésre tekintettel a (2) bekezdés a) pontja alapján igénybe vett adókedvezmény húsz százalékának megfelelő összeggel, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy sikeres szakmai vizsgát tett.

(3a) A (2) és (3) bekezdéstől eltérően a bruttó kötelezettség a (2) bekezdés a) pontja és a (3) bekezdés szerinti összeg ötven százalékkal csökkenthető, ha a felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban a szakképzési munkaszerződéssel párhuzamosan fennálló foglalkoztatásra irányuló más olyan jogviszonya mellett vesz részt, amelyben a foglalkoztató a duális képzőhelytől eltérő harmadik személy.

(3b) Ha a szakképzési hozzájárulásra kötelezettet a szociális hozzájárulási adó tekintetében kedvezmény illeti meg, a bruttó kötelezettség csökkenthető

a) a szociális hozzájárulási adó kedvezményalapja után másfél százalékkal, vagy

b) - ha szociális hozzájárulási adó-kedvezményt az adómérték ötven százalékkal kell megállapítani - a szociális hozzájárulási adó kedvezményalapja után hetvenöt század százalékkal

megállapított összeggel.

(4) Az e § szerinti adókedvezményt az a szakképzési hozzájárulásra kötelezett érvényesítheti, aki a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel szakképzési munkaszerződést, illetve a hallgatóval hallgatói munkaszerződést, gyakorlatigényes alapképzési szak esetében a felsőoktatási intézménnyel az Nftv. szerinti együttműködési megállapodást kötött. A szakképzési hozzájárulás-fizetésre kötelezett a bruttó kötelezettséget meghaladó adókedvezményt, továbbá az olyan duális képzőhely, aki alanya a szakképzési hozzájárulásnak, de szakképzési hozzájárulás-fizetési kötelezettség a 105. § (2) bekezdése vagy más törvény rendelkezése alapján nem terheli, az e § szerinti adókedvezményt adó-visszaigénylés keretében érvényesítheti.”

Az adókedvezmény megállapításának alapját a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 67. § (4) bekezdése alapján

- önköltség összege évi 1 200 000 forint/fő/év (tanulószerződés, együttműködési megállapodás, szakképzési munkaszerződés),
- alapszabály összege pedig évi 650 000 forint/fő/év (hallgatói munkaszerződés)

Az önköltség szakmánként alkalmazandó és az alapszabály képzési területenként alkalmazandó súlyszorzóját a Kormány rendeletben határozza meg.

4.3.1. Szakképzési munkaszerződés esetén igénybe vehető adókedvezmény

A csökkentő tétel megállapítása az állam, illetve az együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott

- szakképző intézménnyel tanulói jogviszonyban álló tanulónként, illetve felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben részt vevő személyenként a szakirányú oktatás, illetve
- szakiskolával tanulói jogviszonyban álló tanulónként az Nkt. 13/A. § (3) bekezdése szerinti nevelés-oktatás

arányosított önköltsége alapján az egy munkanapra vetített mérték és – a szakképző intézményben, illetve a szakiskolában teljesített oktatási nap és az olyan munkanap kivételével, amelyre a tanuló, illetve a képzésben részt vevő munkabérre nem jogosult – az adóév munkanapjai számának szorzataként számított összeg figyelembevételével történik.

Az adóév munkanapjaiból az iskolában töltött napokat kell figyelmen kívül hagyni, továbbá a módosítás meghatározza, hogy a tanuló/képzésben részt vevő személy azon munkanapjai után, amelyen munkabérre nem jogosult – például táppénz, igazolatlan mulasztás – nem érvényesíthető a kedvezmény.

Az Szkt. 2021. július 1-jétől lehetőséget biztosít, hogy **évente egy** alkalommal, **legalább 4 és legfeljebb 12 hét** egybefüggő időszakra is megköthető a szakképzési munkaszerződés. Ebben az esetben a duális képzőhelyek az általános szabályok szerint érvényesíthetik az adókedvezményt.

A szakirányú oktatás arányosított önköltségének adott évfolyamra meghatározott összege a szakirányú oktatás központi költségvetéséről szóló törvényben meghatározott önköltségének a

szakmánként alkalmazandó súlyszorzó szorzataként számított mértéke. A szakmánként alkalmazandó súlyszorzót a szakmaszorzó és az évfolyami szorzó szorzataként kell meghatározni.

Ha felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel párhuzamosan fennálló foglalkoztatásra irányuló más olyan jogviszonya mellett vesz részt, amelyben a foglalkoztató a duális képzőhelytől eltérő harmadik személy, a kötelezett a bruttó kötelezettségét a fentiek alapján kiszámított adókedvezmény összegének 50 százalékaival csökkentheti. A saját munkavállaló felnőttképzési jogviszonyú képzésére ez a korlátozás nem vonatkozik. Az 50 százalékos korlátozásra vonatkozó rendelkezést kizárólag a 2021. július 1-je után kötött szakképzési munkaszerződéseknél kell alkalmazni.

Szakmaszorzó

1. a bányászat és kohászat ágazatba tartozó szakmák esetében 2,42,
2. az egészségügyi technika ágazatba tartozó szakmák esetében 2,85,
3. az egészségügy ágazatba tartozó szakmák esetében 2,20,
4. az elektronika és elektrotechnika ágazatba tartozó szakmák esetében
 - a) 2,85, ha a szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szintje 5,
 - b) 2,42, ha a szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szintje 4,
5. az élelmiszeripar ágazatba tartozó szakmák esetében 2,20,
6. az építőipar ágazatba tartozó szakmák esetében 2,42,
7. az épületgépészet ágazatba tartozó szakmák esetében 2,42,
8. a fa- és bútoripar ágazatba tartozó szakmák esetében 2,42,
9. a gazdálkodás és menedzsment ágazatba tartozó szakmák esetében 2,20,
10. a gépészet ágazatba tartozó szakmák esetében
 - a) 2,85, ha a szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szintje 5,
 - b) 2,42, ha a szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szintje 4,
11. a honvédelem ágazatba tartozó szakmák esetében 2,85,
12. az informatika és távközlés ágazatba tartozó szakmák esetében 2,20,
13. a kereskedelem ágazatba tartozó szakmák esetében 2,20,
14. a környezetvédelem és vízügy ágazatba tartozó szakmák esetében
 - a) 2,85, ha a szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szintje 5,

- b) 2,42, ha a szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szintje 4,
- 15. a közlekedés és szállítmányozás ágazatba tartozó szakmák esetében 2,20,
- 16. a kreatív ágazatba tartozó szakmák esetében 2,42,
- 17. a mezőgazdaság és erdészet ágazatba tartozó szakmák esetében
 - a) 2,85, ha a szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szintje 5,
 - b) 2,42, ha a szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szintje 4,
- 18. a rendészet és közszolgálat ágazatba tartozó szakmák esetében 2,20,
- 19. a specializált gép- és járműgyártás ágazatba tartozó szakmák esetében 2,85,
- 20. a sport ágazatba tartozó szakmák esetében 2,20,
- 21. a szépművészet ágazatba tartozó szakmák esetében 2,42,
- 22. a szociális ágazatba tartozó szakmák esetében 2,20,
- 23. a turizmus-vendéglátás ágazatba tartozó szakmák esetében 2,20,
- 24. a vegyipar ágazatba tartozó szakmák esetében
 - a) 2,85, ha a szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szintje 5,
 - b) 2,42, ha a szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szintje 4.

Az évfolyami szorzó, ha a szakirányú oktatás képzési ideje

- a) legfeljebb 1 év, 1,00,
- b) legfeljebb 2 év
 - ba) az első évfolyamon 1,20,
 - bb) a második évfolyamon 0,80,
- c) legfeljebb 3 év
 - ca) az első évfolyamon 1,20,
 - cb) a második évfolyamon 1,00,
 - cc) a harmadik évfolyamon 0,80,
- d) legfeljebb 4 év
 - da) az első évfolyamon 1,20,
 - db) a második évfolyamon 1,00,
 - dc) a harmadik évfolyamon 1,00,
 - dd) a negyedik évfolyamon 0,80.

Az előzőektől eltérően a szakiskolával tanulói jogviszonyban álló tanulónként a nevelés-oktatásnál figyelembe vehető súlyszorzó mértéke 1,50.

Példa:

Egy duális képzőhely szakképzési munkaszerződés keretében 1. vagy 2. évfolyamos kőműves tanuló szakirányú oktatását biztosítja. Mennyi adókedvezményt érvényesíthet a képzőhely szeptember hónapban, ha a tanulónak szakképző intézményben teljesített oktatási napja 7 munkanap volt?

(szeptember hónapban 22 munkanap van, ebből a tanuló intézményi oktatása 8 munkanap, szakirányú oktatás napjainak száma 15 munkanap)

	Évfolyam	
	1.	2.
1. Önköltség Ft/fő/év	1 200 000	1 200 000
2. Évfolyam szorzó	1,2	0,8
3. Szakmaszorzó	2,42	2,42
4. Szakmai súlyszorzó	2,904	1,936
5. Egy munkanapra jutó adókedvezmény (1.sor x 4. sor / 254 munkanap)	13 720	9 146
6. Képzési munkanapok száma (havi munkanapok száma-iskolai nap- olyan munkanap, amelyen munkabérre nem jogosult)	15	15
6. Havi adókedvezmény összege (5. sor x 6. sor)	205 800	137 190

A fenti adókedvezményt az előleg bevallás 2108-01-02-es lap 33. sorában kell feltüntetni.

Példa:

Egy magánszemély főállású munkaviszonya mellett tanulja a kőműves szakmát. Szakirányú oktatásra 2021 szeptemberétől az eredeti munkáltatójától eltérő duális képzőhellyel kötött munkaszerződését. Milyen mértékű adókedvezményt érvényesíthet a duális képzőhely?

A duális képzőhely nem azonos a képzésben részt vevő személy munkáltatójával, így az adócsökkentő tétel az előző példában említett szakirányú oktatás arányosított önköltségének egy munkanapra vetített mértékének az 50%-a.

Az előző példánál maradva 6860 Ft/ munkanap, azaz szeptember hónapban a 15 szakirányú oktatási napra érvényesíthető kedvezmény 102 900 Ft.

Fontos, hogy a fentiekkel összhangban a juttatásokat is (munkabér és egyéb juttatás) a bruttó kötelezettség csökkentésére előírt százalékos mértékben (azaz 50%-osan) kell biztosítani.

A fenti adókedvezményt az előleg bevallás 2108-01-02-es lap 33. sorában kell feltüntetni, azzal, hogy a 2108-01-02-es lap tetején a kódkockában jelölnie kell elszámolási szándékát, hogy Szkt. 107. § (3a) bekezdése szerinti csökkentett összegű kedvezményt érvényesít (három szereplős kedvezmény).

4.3.2. Tanulószerződés esetén igénybe vehető adókedvezmény

2020. május 31. megelőzően létesített tanulói jogviszonnyal rendelkező tanulók esetében

- a tanuló tanulmányai befejezésére,
- a gyakorlati képzésben tanulószerződéssel vagy együttműködési megállapodással való részvételére,
- a szintvizsga és az érettségi vizsga megszerzésére, valamint
- a tanuló juttatásaira

a régi szakképzési törvény és más jogszabály 2019. december 31-én hatályos szabályait kell alkalmazni (Szkt. 125. § (3) bekezdés). A régi Szt. szerint tanulmányokat folytató tanulók gyakorlati képzésére duális képzőhelyeken tanulószerződés vagy együttműködési megállapodás alapján kerülhet sor, mely alapján az átmeneti szabály rendelkezése szerint a gyakorlati képzők adókedvezmény igénybevételére jogosultak.

A csökkentő tétel megállapítása az állam, illetve az együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott

- szakképző intézménnyel tanulói jogviszonyban álló tanulónként, illetve felnőttképzési jogviszonyú képzésben részt vevő személyenként a szakirányú oktatás, illetve
- szakiskolával tanulói jogviszonyban álló tanulónként az Nkt. 13/A. § (3) bekezdése szerinti nevelés-oktatás

arányosított önköltsége alapján az egy munkanapra vetített mérték és – a szakképző intézményben, illetve a szakiskolában teljesített oktatási nap és az olyan munkanap kivételével,

amelyre a tanuló, illetve a képzésben részt vevő munkabérre nem jogosult – az adóév munkanapjai számának szorzataként számított összeg figyelembevételével kell meghatározni.

Példa:

A duális képzőhelynek hatályos tanuló szerződése van egy kőműves tanulóval. A tanuló szeptemberben a szakképző intézményben 10 munkanapot teljesített oktatási napként. Mennyi adókedvezményt érvényesíthet?

	Évfolyam
	11. évfolyam
1. Önköltség Ft/fő/év	1 200 000
2. Szakképesítésenkénti súlyszorzó	1,95
3. Egy munkanapra jutó adókedvezmény (1.sor x 2. sor/254)	9 213
4. Képzési munkanapok száma (havi munkanapok száma-iskolai nap- olyan munkanap, amelyen munkabérre nem jogosult)	12
5. Havi adókedvezmény összege (3. sor x 4. sor)	110 556

A fenti adókedvezményt az előleg bevallás 2108-01-02-es lap 33. sorában kell feltüntetni.

A 2020. január 1-je előtt érvényes Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképesítések kifutó rendszerben alkalmazandó súlyszorzóját a Szkr. 4/A. melléklete szerint kell figyelembe venni.

Tanuló szerződés esetében az a tanuló, aki 2020. május 31-ét megelőzően létesített tanulói jogviszonyt OKJ szakképesítésben a szakközépiskolában – új nevén szakképző iskolában - 2021/2022 tanévben, a szakgimnáziumban – új nevén technikumban – a 2023/2024-es tanévben fejezi be tanulmányait.

4.3.3. Együttműködési megállapodás esetén igénybe vehető adókedvezmény

A 2021. július 1-én hatályba lépett Szkt. változás (128. § (5b) bekezdése) lehetőséget biztosít gyakorlati képzést folytató szervezetnek a régi Szkt. szerinti együttműködési megállapodás alapján a bruttó kötelezettség csökkentésére. A bruttó kötelezettségét az önköltségen alapuló adókedvezmény hetven százalékkal csökkentheti a régi Szt. szerinti gyakorlati képzést folytató szervezet az általa a régi Szt. szerint kötött olyan együttműködési megállapodásra tekintettel, amely a gyakorlati képzési kötelezettséget Szkt. 125. § (3) bekezdése szerinti tanuló a tanulóra vonatkozóan az érintett tanuló természetes személyazonosító adatainak megjelölésével konkrétan meghatározza. Az adóév munkanapjai közül csak azon napok vehetők figyelembe, amelyek átlagában a gyakorlattal lefedett időszak eléri a napi 7 órát. A bruttó kötelezettség csökkentésénél alkalmazandó súlyszorzó mértéke 1,0.

Az adókedvezmény igénybevétele 2021. január elsején vagy azt követően megkötött együttműködési megállapodás alapján megszervezett gyakorlatra vonatkozik.

Példa:

Egy duális képzőhelyen együttműködési megállapodás alapján 1 fő tanuló volt egybefüggő szakmai gyakorlaton augusztus hónapban. A letöltött gyakorlati idő 140 óra. Mennyi adókedvezményt érvényesíthet?

	Évfolyam
	11. évfolyam
1. Önköltség Ft/fő/év	1 200 000
2. Alkalmazandó súlyszorzó	1
3. Egy munkanapra jutó adókedvezmény (1.sor x 2. sor/254 x 70%)	3 307
4. Képzési munkanapok száma	20
5. Havi adókedvezmény összege (3. sor x 4. sor)	66 140

A fenti adókedvezményt az előleg bevallás 2108-01-02-es lap 33. sorában kell feltüntetni azzal, hogy a 2108-01-02-es lap tetején a kódkockában jelölnie kell elszámolási szándékát az együttműködési megállapodással kapcsolatban.

4.3.4. A hallgatói munkaszerződés esetén igénybe vehető adókedvezmény

2021. július 1-jétől a gyakorlatigényes alapképzési szakon folyó képzések tekintetében is megnyílt a képzőhelyek számára az adókedvezmény érvényesítésének lehetősége, január 1-jétől visszamenőleges hatállyal.

A bruttó kötelezettség csökkenthető hallgatónként az Nftv. szerinti

- duális képzés és
- gyakorlatigényes alapképzési szak

arányosított alapszabványja alapján az egy munkanapra vetített mérték és az adóévben ténylegesen teljesített képzési napok számának szorzataként számított összeggel.

Duális képzés: a műszaki, informatika, agrár, természettudomány, egészségtudomány vagy gazdaságtudományok képzési területen indított gyakorlatigényes alapképzési szakon, szociális munka alapképzési szakon, illetve a felsorolt képzési területhez tartozó mesterképzési szakon folytatott képzés azon formája, amelyben a szak – képzési és kimeneti követelményeknek megfelelően meghatározott, teljes idejű, a képzési időszakra, a képzés módszereire, a tanórára, a megszerzett tudás értékelésére egyedi rendelkezéseket tartalmazó – tanterve szerint a gyakorlati képzés a Duális Képzési Tanács által meghatározott keretek között, minősített szervezetnél folyik.

Gyakorlatigényes alapképzési szak a képzési és kimeneti követelményei alapján legalább hat hétig tartó szakmai gyakorlatot is tartalmazó szak.

Az adókedvezményt az a szakképzési hozzájárulásra kötelezett érvényesítheti, aki a hallgatóval hallgatói munkaszerződést, gyakorlatigényes alapképzési szaknál a felsőoktatási intézménnyel az Nftv. szerinti együttműködési megállapodást kötött.

Az Nftv. szerinti duális képzésnél az alapszabvány alkalmazandó súlyszorzója (*Szkr. 332/C. §*)

- a szociális munka alapképzési szakon és a gazdaságtudományok képzési területén 3,60,
- a műszaki, az informatika, az agrár- és a természettudomány képzési területén 4,81.

Példa:

Sor	Megnevezés (Munkanappal számítva)	Szociális munka alapképzési szakon és gazdaságtudományi képzési területen	Műszaki, informatikai, agrár és természet- tudományi képzési területen
1.	Alapnormatíva	650 000 Ft	650 000 Ft
2.	Képzési súlyszorzó	3,6	4,81
Egy gyakorlati napra jutó csökkentő tétel (1 sor * 2. sor /254 munkanap)		9 213 Ft	12 309 Ft

A költségvetési törvény az adókedvezmény meghatározásához az alapnormatívát a felsőoktatási duális képzés, és a gyakorlatigényes alapképzési szak tekintetében 650 000 Ft/Fő/év összegben határozza meg.

A fenti adókedvezményt az előleg bevallás 2108-01-02-es lap 34. sorában kell feltüntetni.

4.3.5. Sikeres szakmai vizsga után igénybe vehető adókedvezmény

A **2021. június 30-ig érvényes szabályok szerint** bruttó kötelezettség csökkenthető a tanulószerveződésre, szakképzési munkaszerződésre tekintettel, az Szkt. 107. § (2) bekezdés a) pontja alapján az adókedvezmény 20 százalékanak megfelelő összeggel, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy sikeres szakmai vizsgát tett.

A 2021. július 1-től hatályos Szkt. alapján a bruttó kötelezettség csökkenthető a szakirányú oktatás időtartamára megkötött és legalább hat hónapos időtartamú tanulószerveződésre, illetve szakképzési munkaszerződésre tekintettel igénybe vett adókedvezmény 20 százalékanak megfelelő összeggel, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy sikeres szakmai vizsgát tett.

Az adókedvezményt az a szakképzési hozzájárulásra kötelezett érvényesítheti, aki a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel szakképzési munkaszerződést kötött. A duális

képzőnek a „sikerdíj” érvényesítésére az **éves elszámolásban** nyílik lehetősége, amely nem más, mint a sikeres szakmai vizsga évének megfelelő adóéve.

A sikerdíjat az 2108-as elszámoló bevallás 35. sorában kell feltüntetni.

Az adókedvezmény igénybevételéhez az akkreditált vizsgaközpont a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy sikeres szakmai vizsgájáról igazolást állít ki a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel – a szakképzés információs rendszeréből megállapíthatóan – legalább hat hónapos időtartamban fennálló szakképzési munkaszerződést kötött duális képzőhely, illetve a foglalkoztató számára. Az igazolást a sikeres szakmai vizsgát követő tizenöt napon belül megküldi a duális képzőhelynek, illetve a foglalkoztatónak.

A „sikerdíjat” több foglalkoztató is igénybe veheti, ha a sikeres vizsgát tett személyt legalább hat hónapos időtartamban fennálló, szakirányú oktatás időtartamára kötött szakképzési munkaszerződés alapján képezte. Az akkreditált vizsgaközpont a sikeres szakmai vizsgáról igazolást küld a foglalkoztató(k)nak, duális képzőhely(ek)nek, amelyek így a sikeres vizsga évének bruttó kötelezettségét csökkenthetik ezzel a kedvezménnyel akkor is, ha ebben az évben a tanulóval már nem állt fenn a szakképzési munkaszerződés.

Az előzőektől eltérően felnőttképzési jogviszonyú képzésnél a bruttó kötelezettség a fentiek szerint kiszámított összeg 50%-val csökkenthető, ha a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban a szakképzési munkaszerződéssel párhuzamosan fennálló más olyan foglalkoztatási jogviszonya mellett vesz részt, amelyben a foglalkoztató a duális képzőhelytől eltérő harmadik személy. Az 50%-os korlátozásra vonatkozó rendelkezést kizárólag a 2021. július 1-je után kötött szakképzési munkaszerződéseknek kell alkalmazni.

4.3.6. A szociális hozzájárulási adókedvezmény általi kedvezmény

Szakirányú oktatásban duális képzőhelyként résztvevő gazdálkodó szervezetek részére 2021. július 1-jétől további kedvezmény érvényesítésére ad lehetőséget az Szt. 107. §-ának (3b) és (4) bekezdése. Az adókedvezményt az a szakképzési hozzájárulásra kötelezett érvényesítheti, aki a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel szakképzési munkaszerződést, illetve

a hallgatóval hallgatói munkaszerződést, gyakorlatigényes alapképzési szak esetében a felsőoktatási intézménnyel az Nftv. szerinti együttműködési megállapodást kötött.

Ha a szakképzési hozzájárulásra kötelezettet a szociális hozzájárulási adóból kedvezmény illeti meg, a bruttó kötelezettség csökkenthető

- a szociális hozzájárulási adó kedvezményalapja után másfél százalékkal, vagy
- ha a szociális hozzájárulási adó-kedvezményt az adómérték ötven százalékaival kell megállapítani, a szociális hozzájárulási adó kedvezményalapja után hetvenöt század százalékkal

megállapított összeggel.

Példa:

A munkaerőpiacra lépő személy bruttó munkabére 230.000 forint.

A munkaerőpiacra lépők után érvényesíthető szocho-kedvezmény alapja a bruttó munkabér, de legfeljebb a minimálbér (167.400 forint). A kedvezmény mértéke a foglalkoztatás első két évében 15,5%, a harmadik évében ennek 50%-a, vagyis 7,75%.

A szakképzési hozzájárulási kedvezmény alapja megegyezik a szocho-kedvezmény alapjával, tehát szintén a minimálbér, a kedvezmény mértéke pedig 1,5% a foglalkoztatás első két évében. A foglalkoztatás harmadik évében a szakképzési hozzájárulási kedvezmény mértéke 0,75%.

A foglalkoztatás első két évében:

- a szociális hozzájárulási adó-kedvezmény összege: $167.400 \times 0,155 = 25.947$ forint,
- a bruttó szakképzési hozzájárulási kötelezettség: $230.000 \times 0,015 = 3.450$ forint,
- a szakképzési hozzájárulási kedvezmény összege: $167.400 \times 0,015 = 2.511$ forint.

A foglalkoztatás harmadik évében:

- a szociális hozzájárulási adó-kedvezmény összege: $167.400 \times 0,0775 = 12.974$ forint,
- a bruttó szakképzési hozzájárulási kötelezettség: $230.000 \times 0,015 = 3.450$ forint,
- a szakképzési hozzájárulási kedvezmény összege: $167.400 \times 0,0075 = 1.256$ forint.

4.4. A szakképzési hozzájárulás bevallása és befizetése

4.4.1. Előlegfizetési kötelezettség

A szakképzési hozzájárulásra kötelezett az év 1-11 hónapjára vonatkozóan havonta szakképzési hozzájárulási előleget fizet. Az előleg mértéke a sikerdíj kedvezménye nélkül számított tárgyhavi bruttó kötelezettség azzal, hogy az Szkt. 107. §-a szerinti adókedvezmény az előleg befizetésénél visszaigényelhető.

Az előleget havonta a szakképzési hozzájárulásra kötelezett maga állapítja meg, elektronikus úton vallja be és fizeti meg a NAV kincstárnál vezetett fizetési számlájára, illetve igényli vissza a tárgyhót követő hónap 12-éig.

A szakképzési hozzájárulási előleg fizetésénél az adóév első tizenegy hónapjára vonatkozóan a bruttó kötelezettség csökkentésének havi mértékét a tárgyhónap munkanapjainak száma alapján kell meghatározni.

Az előleget havonta a 2108-as bevallásban kell feltüntetni.

4.4.2. Elszámolás (éves bevallás)

A szakképzési hozzájárulásra kötelezett

- a szakképzési hozzájárulás alapját és az éves bruttó kötelezettségét,
- az adókedvezmény éves összegét,
- az éves bruttó kötelezettség és az adókedvezmény éves összeg különbözeteként megállapított éves nettó kötelezettségét

naptári évre maga állapítja meg, elektronikus úton vallja be és fizeti meg vagy igényli vissza az adóévet követő év január 12-éig.

A szakképzési hozzájárulás fizetésére kötelezett a bruttó kötelezettséget meghaladó adókedvezményt, továbbá az olyan duális képzőhely, amely alanya a szakképzési hozzájárulásnak, de szakképzési hozzájárulás fizetésére az Szkt. vagy más törvény

rendelkezése alapján nem kötelezett, az adókedvezményt az adó-visszaigénylés keretében érvényesítheti.

A szakképzési hozzájárulásra kötelezett a 2021. január 1-jétől 2021. június 30-ig terjedő időszakra vonatkozó többlet-adókedvezményt önellenőrzéssel lehet érvényesíteni, vagy az éves adóbevallásban rendezni. (Az éves adóbevallást nem kell önellenőrizni, ott is lehet érvényesíteni). Az elszámoló bevallás benyújtásának határideje előtt nem kifogásolható a többlet-adókedvezménynek a 2021. január - június hónapokra vonatkozó előleg bevallások önellenőrzésével történő érvényesítése. Ilyen visszamenőlegesen alkalmazható kedvezmény például a szociális hozzájárulási adókedvezményre tekintettel érvényesíthető kedvezmény.

Nem kell megfizetni a 2021. január 1-jétől 2021. június 30-ig terjedő időszakra a szakképzési hozzájárulásnak azt a részét, amely a szakképzési hozzájárulásra kötelezettet – az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány miatti veszélyhelyzet ideje alatt a Kormány rendelete alapján igénybe vehető szakképzési hozzájárulás fizetésének kedvezményére, illetve a mentességre is tekintettel – a Módtv1. alapján terheli.

Például nem terheli pótlólagos fizetési kötelezettség a kötelezettet az olyan képzési napra érvényesített kedvezményénél, amely munkanapra a tanuló munkabérre nem volt jogosult.

Nem kell adóbevallást benyújtani, ha a szakképzési hozzájárulásra kötelezettnek nem keletkezik szakképzési hozzájárulás-fizetési kötelezettsége vagy adókedvezményt nem érvényesít.

A befizetett előleg és az éves nettó kötelezettség különbözetét az adóévet követő év január 12-ig kell befizetni, illetve lehet visszaigényelni.

Az előleget és az éves elszámolást a 2108-as jelű havi adó- és járulékbevallásban elektronikusan kell bevallani.

A befizetést a „NAV Szakképzési hozzájárulás beszedési számla” megnevezésű, **10032000-06056061** számú költségvetési számlára kell teljesíteni.

Adónemkód: 182

A szakképzési hozzájárulásra kötelezett a visszaigényelhető összeg kiutalását vagy átvezetését legkorábban a bevallás esedékességének napjától kezdeményezheti, az „Átvezetési és kiutalási kérelem az adószámlán mutatkozó túlfizetéshez” elnevezésű '17 jelű nyomtatvány benyújtásával. Az állami adó- és vámhatóság a visszaigénylés tekintetében az adóigazgatási rendtartásról szóló törvény és az adózás rendjéről szóló törvény szerint jár el.

4.5. Egyéb adókedvezmények

A **társasági adó** törvény lehetőséget biztosít az adózás előtti eredmény csökkentésére a szakképzésről szóló törvény alapján szakképzési munkaszerződés keretében duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatásban részt vevő tanulónként, képzésben részt vevő személyenként minden megkezdett hónap után havonta az adóév első napján érvényes minimálbér 24%-val [TAO tv. 7. § (1) bekezdés i) pont ia) alpont].

Az **egyéni vállalkozó** az Szja. 49/B. § (6) bekezdés a) pontja és a (4) – (5) bekezdés rendelkezéseiben említett tételekkel növelt vállalkozói bevétele – legfeljebb annak mértékéig – csökkenthető a, a szakképzési munkaszerződés alapján duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatás esetén minden megkezdett hónap után havonta a minimálbér 24%-ával.

A tételes költségelszámolást alkalmazó **mezőgazdasági őstermelő** az e tevékenységből származó bevételeit csökkentheti az Szja. tv 21. § (1) bekezdés a) pontja alapján a szakképzési munkaszerződés alapján, duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatás esetén minden megkezdett hónap után havonta a minimálbér 24%-val.

4.6. A szakirányú oktatás és a duális képzés kapcsán igénybe vehető adókedvezmény 2022. július 1-jét követően

2022. július 1-jétől – a szakképzési hozzájárulás kivezetésével – a tanulókkal, képzésben részt vevő személyekkel szakképzési munkaszerződést, illetve hallgatókkal hallgatói munkaszerződést kötő munkáltatók számára a szociális hozzájárulási adóból biztosítja a korábban a szakképzési hozzájárulási kötelezettségből érvényesíthető kedvezményeket. A fizetendő szociális hozzájárulási adót meghaladó, illetve a szociális hozzájárulási adó fizetésére törvény alapján nem köteles adóalanyok az adókedvezményt visszaigényelhetik.

(Szocho törvény 17/A. §).

4.7. Gyakorlati képzés kötelező, teljesítést igazoló dokumentumai

- Tanulószerződés esetén Foglalkozási napló: ajánlás a www.isziir.hu, Letölthető dokumentumok/Foglalkozási naplók,
- Szakképzési munkaszerződés esetén elektronikusan kell vezetni a regisztrációs és tanulmányi rendszerben a szakirányú oktatással összefüggésben: szakmai tevékenységet, helyszínt, szakmai tevékenységre fordított időt, értékelést, esetleges problémát, mulasztást
- Jelenléti ív
- A munka-, baleset- és a tűzvédelmi napló
- A pénzügyi (tanuló pénzbeli juttatásának igazolását szolgáló) dokumentumok
- Felelősségbiztosítás megkötését igazoló dokumentum
- Oktatói végzettséget igazoló dokumentumok
- TB-bejelentést igazoló dokumentum

4.8. A hallgatói munkavégzés szabályai

Hallgató, hallgatói munkaszerződés alapján végezhet munkát:

- a duális képzés képzési ideje alatt külső vagy belső gyakorlólhelyen, a képzési program keretében, illetve a képzés részeként megszervezett szakmai gyakorlat vagy gyakorlati képzés során az intézményben, az intézmény által alapított gazdálkodó szervezetben, vagy külső vagy belső gyakorlólhelyen,
- a képzési programhoz nem kapcsolódóan, a felsőoktatási intézmény alaptevékenysége körében a felsőoktatási intézményben vagy a felsőoktatási intézmény részvételével működő gazdálkodó szervezetben.

A hallgatói munkaszerződés alapján munkát végző hallgató foglalkoztatására a munka törvénykönyvének a rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell. A 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a hallgatói munkaszerződésre vonatkozó szabályok meghatározása során a munka törvénykönyvének a hallgató számára kedvezőbb feltételeket állapít meg.

A hallgatót a hallgatói munkaszerződésben részletezett módon díjazás illetheti, illetve a hat hét időtartamot elérő egybefüggő gyakorlat ideje alatt, valamint a duális képzés képzési ideje alatt díjazás illeti, amelynek mértéke legalább a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) hatvanöt százaléka. A díjat - eltérő megállapodás hiányában - a szakmai gyakorlóhely fizeti. A képzési program keretében, illetve a képzés részeként megszervezett szakmai gyakorlatra - ide nem értve a duális képzést - költségvetési szervnél hallgatói munkaszerződés és díjazás nélkül is sor kerülhet. A hallgatót ez esetben is megilletik mindazon jogok, amelyeket a munka törvénykönyve biztosít a munkavállalók részére. A gyakorlati képzésben részt vevő hallgatóval e tevékenységére tekintettel a 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendeletben meghatározott feltételekkel megállapodást kell kötni. Azon munkáltatónál végzett szakmai gyakorlat esetén, amelynél a hallgató foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban áll, hallgatói munkaszerződést nem szükséges megkötni.

Hallgatói munkaszerződés alapján a hallgató nem biztosított, azaz nem kell bejelenteni a NAV felé, ezáltal járulék fizetési kötelezettség nincs.

A hallgatói munkaszerződés alapján kapott díjazás az Szja. tv. 1. melléklet 4.12.1. pontja alapján adómentes juttatás a havi minimálbért meg nem haladó összegig.

A kifizető mentesül a szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség alól a Szocvtv. 5. § (1) eb) pontja alapján hallgatói munkaszerződéses jogviszony után.

Az, aki a gyakorlati képzést szervezi, köteles felelősségbiztosítást kötni a felsőoktatási szakképzésben részt vevő hallgató javára.

A doktorandusz oktatási és kutatási tevékenységére az alábbiakat kell alkalmazni:

- a doktorandusz a tanulmányi kötelezettségeinek keretében a heti teljes munkaidő húsz százalékának megfelelő időtartamban az intézmény oktatási, tudományos tevékenysége körében munkavégzésre kötelezhető,
- a doktorandusz által végzett munka ideje - az előző pont szerinti munkavégzéssel együtt - egy félév átlagában nem haladhatja meg a heti teljes munkaidő ötven százalékát,
- a doktorandusz munkaidő-beosztását oly módon kell meghatározni, hogy vizsgázási és a vizsgára történő felkészülési kötelezettségeinek eleget tudjon tenni,
- a munkadíj havi összege, a teljes munkaidő ötven százalékának megfelelő idejű foglalkoztatás esetén nem lehet kevesebb, mint a legkisebb kötelező munkabér (minimálbér), eltérő idejű foglalkoztatás esetén ennek időarányos része.

Az együttműködési megállapodás és a hallgatói munkaszerződés tartalmi elemeit a 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet szabályozza.